Rekenkameronderzoek

Subsidiebeleid Sittard-Geleen

Rekenkamer
Sittard-Geleen

Samenstelling

Voorzitter
mr. Debbie Heesakkers

Leden
drs. Erwin Maussen
dr. Leon van Rijswijk

Contact

Secretaris Debbie Steens
rekenkamer@sittard-geleen.nl
Postbus 18
6130 AA Sittard

www.sittard-geleen.nl/Bestuur/GemeenteraadRekenkamer

Colofon

Dit document is opgesteld door:
B&A B.V.

Auteurs

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de samensteller en in overleg met de opdrachtgever. Deze uitgave is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Noch de samenstellers, noch de opdrachtgever zijn aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van onjuistheden en/of onvolkomenheden ten gevolge van het gebruik van deze uitgave.

Inhoud

Voorwoord 5

1. Inleiding 6
   - 1.1 Aanleiding 7
   - 1.2 Onderzoeksmodel 7
   - 1.3 Onderzoeksvragen 10
   - 1.4 Normenkader 11
   - 1.5 Onderzoeksverantwoording 13

2. Bevindingen algemeen en rechtmatigheid/kaders 14
   - 2.1 Inleiding 14
   - 2.2 Bevindingen aard en omvang subsidies en verantwoordelijkheidsverdeling 15
   - 2.3 Bevindingen rechtmatigheid, kaders en grondslagen 24
   - 2.4 Toetsing normenkader 35

3. Bevindingen doeltreffendheid 37
   - 3.1 Inleiding 37
   - 3.2 Bevindingen doeltreffendheid 37
   - 3.3 Toetsing normenkader 46

4. Bevindingen doelmatigheid 48
   - 4.1 Inleiding 48
   - 4.2 Bevindingen doelmatigheid 48
   - 4.3 Toetsing normenkader 53

5. Conclusies en aanbevelingen 54
   - 5.1 Aanleiding en onderzoeksvraag 54
   - 5.2 Samenvattende beantwoording onderzoeksvraag 54
   - 5.3 Conclusies 56
   - 5.4 Aanbevelingen 58

Bijlagen 1 Geraadpleegde bronnen 61
Bijlagen 2 Overzicht regelingen 66

6. Bestuurlijke reactie 77

7. Nawoord 83

Voorwoord

De Rekenkamer Sittard-Geleen heeft in 2024 onderzoek gedaan naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het subsidiebeleid van de gemeente Sittard-Geleen. Er is bewust gekozen voor een brede insteek. Niet de individuele subsidies of subsidieregelingen staan centraal, maar de inzet van het instrument subsidie.

De centrale onderzoeksvraag luidt dan ook:

> **In hoeverre is de gemeente Sittard-Geleen in staat op een transparante wijze de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van haar subsidies en subsidieregelingen vast te stellen.**

Het is belangrijk om inzicht te hebben of een subsidie effectief is. Het verstrekken van subsidies is geen doel op zich, het is een van de instrumenten die de gemeente tot haar beschikking heeft om beleidsdoelstellingen te realiseren. En daarnaast is het ook een financieel omvangrijk instrument.

Het rapport geeft inzicht in hoeverre en hoe geborgd is dat de subsidies en subsidieregelingen van de gemeente Sittard-Geleen doeltreffend en doelmatig zijn. Ook wordt inzichtelijk gemaakt in hoe geborgd is dat de verstrekking van subsidies overeenkomt met de uitgangspunten van relevante wet- en regelgeving.

We willen zowel de gemeenteraad als het college met dit rapport handvatten bieden om het zicht op (de resultaten van) subsidieverlening te verbeteren. Immers inzicht in de inzet van subsidies in relatie tot de gemeentelijke doelen is belangrijk voor het college in de uitvoering maar ook wezenlijk voor de gemeenteraad om haar kaderstellende en controlerende rol goed te (kunnen) vervullen. Wij hopen dat dit rapport een nuttige onderlegger is voor een constructief gesprek hierover.

De rekenkamer dankt B&A voor haar rapport en de bestuurders, ambtenaren en andere betrokkenen voor hun bijdrage aan dit rapport.

Debbie Heesakkers
Voorzitter Rekenkamer
Gemeente Sittard-Geleen

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het verstrekken van subsidies is een van de instrumenten die een gemeente tot haar beschikking heeft om beleid(sdoelstellingen) te realiseren. Hoewel de bedragen van individuele subsidies kunnen variëren van klein tot zeer groot, gaan er in totaliteit vaak substantiële bedragen via subsidieverlening de deur uit. Subsidies zijn daarmee in financieel opzicht een significant beleidsinstrument dat doeltreffend, doelmatig en rechtmatig ingezet dient te worden. Doel van dit onderzoek is om (meer) inzichtelijk te maken hoe en in hoeverre geborgd is dat de subsidies en subsidieregelingen van de gemeente Sittard-Geleen doeltreffend en doelmatig zijn. Ook biedt het onderzoek inzicht hoe geborgd is dat de verstrekking van subsidies overeenkomt met de uitgangspunten van relevante wet- en regelgeving (rechtmatigheid). Gemeenten kunnen het instrument subsidies inzetten op een veelheid aan onderwerpen/ thema's/doelen. Het onderzoek ziet dan ook nadrukkelijk niet op individuele subsidie(regelingen), maar op leerpunten en 'best practices' vanuit de volle breedte van het instrument subsidies.

1.2 Onderzoeksmodel

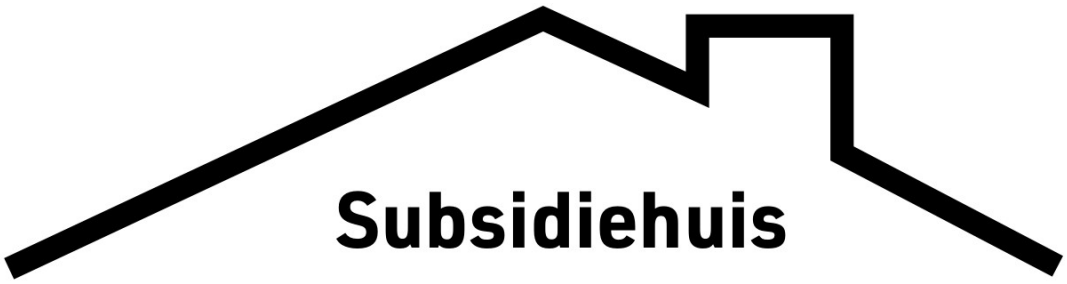
De Rekenkamer onderscheidt voorwaarden voor een effectief, efficiënt en rechtmatig subsidiebeleid:

a. *De aanwezigheid van een helder subsidiebeleidskader en heldere beleidsinhoudelijke doelen.* De effectiviteit van het subsidie-instrument is sterk afhankelijk van de kwaliteit van het subsidiebeleid zelf (vormen van subsidies en toetsingscriteria), maar ook van de helderheid van de beleidsinhoudelijke doelen of maatschappelijke resultaten die de gemeente wil bereiken. Met de verstrekking van subsidie zullen maatschappelijke doelstellingen alleen worden bereikt als deze tevoren zijn geconcretiseerd en vertaald in toetsingscriteria voor het verstrekken van subsidies. *(zie ook doeltreffendheid in navolgende figuur subsidiehuis en deelvraag 7 en 8)*
b. *Transparantie en eenduidigheid in de bevoegdheids- en verantwoordelijkheidsverdeling.* De gemeente is opdrachtgever en bepaalt de

prestaties op grond van haar beleidsdoelstellingen. De gemeente zorgt voor de condities (financieel, organisatorisch) waaronder subsidie-ontvangende organisaties deze prestaties kunnen leveren. Deze organisaties leggen met afgesproken regelmaat verantwoording af aan de gemeente over door hen bereikte prestaties. Daarbij past de controle op het bestede geld. (*zie ook overzicht en rechtmatigheid in navolgende figuur subsidiehuis en deelvraag 3 en 9)*

c. *Duidelijkheid over de te leveren prestaties:* Zonder heldere afspraken over te leveren prestaties bij de subsidieverstrekking blijft in het ongewisse of de beoogde doelen van de gemeente bereikt worden en of de middelen zijn ingezet voor datgene waarvoor het beoogd was. Is sprake van een logisch raamwerk: wordt aannemelijk gemaakt hoe de te subsidiëren activiteiten bijdragen aan het gemeentelijk doelbereik? (*zie ook overzicht en rechtmatigheid in navolgende figuur subsidiehuis en deelvraag 5 en 8)*
d. *Een op het bovenstaande geënt en eenduidig toegepast proces van subsidieverstrekking.* Het proces van subsidieverstrekking dient eenduidig, in lijn met de Awb en eigen ASV, navolgbaar en werkbaar te zijn voor zowel de verstrekkers als de ontvangers van subsidie. Dit is zowel eenduidigheid voor de verschillende aanvragers als gedurende de jaren waarop de ASV van toepassing is. (*zie ook overzicht en rechtmatigheid in navolgende figuur subsidiehuis en deelvraag 5 en 6)*
e. *Periodieke evaluatie van de subsidieverstrekking*. De Algemene wet bestuursrecht (art 4.24) vraagt van overheden om het subsidiebeleid periodiek te evalueren. Dat veronderstelt dat de gemeente zelf op het niveau van ASV, regelingen en individuele subsidies evalueert of de subsidieverstrekking goed wordt toegepast en of de subsidieverstrekking bijdraagt aan het doelbereik. (*zie ook doelmatigheid en rol van de raad in navolgende figuur subsidiehuis, zie deelvraag 4, 9, 10 en 11)*

Deze voorwaarden zijn grafisch weergegeven in het 'subsidiehuis'. Dit 'subsidiehuis' fungeert als onderzoeksmodel. De Rekenkamer verwacht dat rekening is gehouden met de voorwaarden in zowel de inrichting van de subsidies in Sittard-Geleen als de toepassing in de praktijk. Door zowel normen aan de inrichting als aan de toepassing te verbinden, kan antwoord worden gegeven op de centrale onderzoeksvraag.

Inrichting / beoogd		Toepassing in praktijk
Gehanteerde omschrijving subsidie, soorten en vormen subsidie, relatie met Awb, verordeningen en regelingen, beleidsterreinen	**Overzicht**	Daadwerkelijk verleende subsidies naar soort, vorm en beleidsterrein en verdeling verantwoordelijkheidsverdeling en voldoen aan Awb
Subsidiekaders en -plafonds, te hanteren stappen en procedures, administratieve last aanvragers	**Rechtmatigheid**	Daadwerkelijke doorlopen procedures bij subsidies, toepassing AWB en financiële kaders, gerealiseerde doorlooptijden
Vertaling doelen in subsidiecriteria, eisen aan aanvraag, en verantwoording	**Doeltreffendheid**	Toepassing subsidiecriteria in proces van aanvraag en verantwoording, monitoring afzonderlijke prestaties i.r.t. doelbereik
Afspraken over periodieke evaluatie van subsidieregelingen en -instrumentarium. Afwegingskader toepassing subsidie-instrument	**Doelmatigheid**	Uitgevoerde evaluaties (niveau regeling, ASV) en toepassing afwegingskader
Beoogde rollen en taken raad	**Rol raad**	Daadwerkelijke informatiepositie en rolinvulling raad

1.3 Onderzoeksvragen

De centrale vraag voor dit onderzoek is:

> **In hoeverre is de gemeente Sittard-Geleen in staat op een transparante wijze de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van haar subsidies en subsidieregelingen vast te stellen?**

Daarbij zijn onderstaande deelvragen geformuleerd:

Algemeen

1. Is voor een jaarschijf (voor dit onderzoek 2022, 2023 en 2024) objectief en transparant vast te stellen wat aard en omvang van het totaal aan verstrekte subsidies cq subsidiemogelijkheden is (begroting en realisatie)?
2. Zijn deze gegevens voor raad en belanghebbenden op een toegankelijke manier ontsloten?
3. Hoe zijn de verantwoordelijkheden voor het verstrekken en controleren van subsidies verdeeld tussen gemeenteraad, College en (binnen de) ambtelijke organisatie?
4. Op welke wijze is/wordt de gemeenteraad betrokken bij en geïnformeerd over de doelstellingen, de uitvoering, de resultaten en de inzet van middelen van (diverse) subsidies?

Rechtmatigheid/kaders

5. Welke kaders/grondslagen en spelregels zijn van toepassing op het verstrekken van subsidies?
6. Bieden deze kaders voldoende objectieve en transparante regels voor het toekennen en vaststellen van een subsidie?

Doeltreffendheid

7. Zijn de doelen die met subsidies worden nagestreefd concreet gemaakt, ook i.r.t. de achterliggende maatschappelijke doelen?
8. (Hoe) wordt vastgesteld of met het verstrekken van subsidie ook wordt/is bijgedragen aan de beoogde maatschappelijke doelen (ex-ante, ex-durante en ex-post)?

Doelmatigheid

9. (Hoe) wordt geëvalueerd of de gemaakte kosten in verhouding staan met de prestaties en behaalde maatschappelijke doelen?

10. (Hoe) wordt geëvalueerd of met een andere verdeling van subsidies over de subsidieontvangers misschien doelmatiger resultaten behaald kunnen worden?
11. (Hoe) wordt afgewogen of subsidiëring het meest geëigende instrument is om de doelen mee te realiseren?

1.4 Normenkader

Dit onderzoek richt zich op de doeltreffendheid, rechtmatigheid, doelmatigheid en transparantie van het instrument subsidies. De volgende normen zijn gehanteerd om deze te beoordelen:

Norm	Kader
1. Is voor een jaarschijf (voor dit onderzoek 2022, 2023 en 2024) objectief en transparant vast te stellen wat aard en omvang van het totaal aan verstrekte subsidies cq subsidiemogelijkheden is (begroting en realisatie)?	Een compleet totaaloverzicht naar aard en omvang van zowel alle beschikbare subsidieregelingen als verstrekte subsidies is beschikbaar voor de jaren 2022, 2023 en 2024 (voor 2024 zal uiteraard nog geen compleet overzicht van toegekende subsidies beschikbaar zijn).
2. Zijn deze gegevens voor raad en belanghebbenden op een toegankelijke manier ontsloten?	De gegevens onder 1 zijn via deskresearch makkelijk te achterhalen.
3. Hoe zijn de verantwoordelijkheden voor het verstrekken en controleren van subsidies verdeeld tussen gemeenteraad, College en (binnen de) ambtelijke organisatie?	De verdeling van de verantwoordelijkheden ligt eenduidig vast in bijvoorbeeld de ASV, de mandaatregeling en in eventuele subsidieregels. Het vier-ogen principe wordt toegepast.
4. Op welke wijze is/wordt de gemeenteraad betrokken bij en geïnformeerd over de doelstellingen, de uitvoering, de resultaten en de inzet van middelen van (diverse) subsidies?	Er wordt minimaal voldaan aan artikel 4.24 van de Awb, maar bij voorkeur frequenter en breder.
5. Welke kaders/grondslagen en spelregels zijn van toepassing op het verstrekken van subsidies?	Er wordt voldaan aan titel 4.2 van de Awb en er zijn eenduidige spelregels en werkafspraken voor subsidieverlening.

6. Bieden deze kaders voldoende objectieve en transparante regels voor het toekennen en vaststellen van een subsidie?	De regels voor het toekennen en vaststellen van subsidie zijn vooraf bekend bij belanghebbenden en zijn eenduidig en objectief. Alle belanghebbenden hebben gelijke mogelijkheden voor het aanvragen/ontvangen van een subsidie.
7. Zijn de doelen die met subsidies worden nagestreefd concreet gemaakt, ook i.r.t. de achterliggende maatschappelijke doelen?	In de regels waar subsidieaanvragen aan moeten voldoen, staan doelen (en eventueel aan deze doelen gekoppelde indicatoren) geformuleerd die concreet zijn en gekoppeld worden aan de maatschappelijke doelen van de gemeente.
8. (Hoe) wordt vastgesteld of met het verstrekken van subsidie ook wordt/is bijgedragen aan de beoogde maatschappelijke doelen (ex-ante, ex-durante en ex-post)?	De gemeente maakt (middels beschikkingen) i.r.t. deze doelen met subsidieontvangers objectieve en transparante afspraken over de uit te voeren activiteiten, de te realiseren prestaties en/of de besteding van de subsidies. Deze afspraken worden aantoonbaar gemonitord en geëvalueerd.
9. (Hoe) wordt geëvalueerd of de gemaakte kosten in verhouding staan met de prestaties en behaalde maatschappelijke doelen?	De individuele subsidieregelingen worden periodiek geëvalueerd en waar nodig wordt de regeling of het bovenliggende beleid aangescherpt (is overigens ook norm voor doeltreffendheid).
10. (Hoe) wordt geëvalueerd of met een andere verdeling van subsidies over de subsidieontvangers misschien doelmatiger resultaten behaald kunnen worden?	Er is binnen de gemeente een vastgelegd afwegingskader om te bepalen of subsidiering het meest geëigende instrument is.
11. (Hoe) wordt afgewogen of subsidiëring het meest geëigende instrument is om de doelen mee te realiseren?	Beschrijvende vraag, geen norm.

1.5 Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek heeft bestaan uit een aantal fasen. Gestart is (1) met een documentstudie. Het voornaamste doel van de documentstudie was het verkrijgen van inzicht in de inrichting van het subsidiebeleid (de kaders en doelstellingen van de subsidieregelingen en wat wordt verstaan onder subsidies) en hoe deze inrichting tot uiting komt in de praktijk (het aanvraagproces). Hiervoor zijn de Algemene Subsidieverordening (ASV) en de regelingen geanalyseerd. In deze fase is ook een overzicht gemaakt van de verstrekte subsidies en de daarmee gepaard gaande uitgaven. In de bijlage zijn de geraadpleegde documenten weergegeven.

De tweede fase bestond uit het uitvoeren van een casusonderzoek naar verleende subsidies. In totaal 30 subsidieverstrekkingen zijn onderzocht verdeeld over verschillende beleidsthema's en regelingen. Gestreefd is naar een 'dekking' over zoveel mogelijk regelingen en beleidsthema's variërend in omvang van de verstrekte subsidies. Door hiervoor te kiezen, ontstaat over de breedte van het subsidiebeleid een beeld. Door per regeling een aantal casussen te selecteren, wordt voorkomen dat bevindingen slechts een enkele waarneming betreffen. In de interviews met de ambtelijke organisatie is gesondeerd in hoeverre hetgeen aangetroffen is in het casusonderzoek ook representatief is voor andere subsidieverstrekkingen op hetzelfde beleidsterrein of binnen de regeling. Dit werd ambtelijk bevestigd. Per dossier zijn de volgende documenten opgevraagd:

- De aanvraag
- De onderbouwing en motivatie van de beoordeling op aanvraag
- De beschikking
- Tussentijdse communicatie met de aanvrager
- Ontvangen verantwoording en de vaststelling

In bijlage 1 zijn de geselecteerde casussen weergegeven.

Op basis van dit casusonderzoek is de derde fase uitgevoerd: veldwerk onder achtereenvolgens beleidsmedewerkers en subsidieverstrekkers actief op de beleidsterreinen van de geselecteerde casussen in het casusonderzoek, wethouder, 15 subsidieontvangers (geselecteerd uit de 30 casusonderzoeken) en een groepsgesprek met vertegenwoordigers van de raad. In de interviews stonden voor wethouder en ambtelijke respondenten de volgende gespreksonderwerpen centraal:

- Wijze waarop voor raad en belanghebbenden gegevens over subsidieverstrekking zijn ontsloten
- Verantwoordelijkheidsverdeling voor het verstrekken en controleren van subsidies
- Wijze waarop de gemeenteraad betrokken is bij en geïnformeerd wordt over de

doelstellingen, de uitvoering, de resultaten en de inzet van middelen van (diverse) subsidies
- Gehanteerde kaders/grondslagen en spelregels van toepassing op het verstrekken van subsidies en mate waarin die voldoende objectieve en transparante regels voor het toekennen en vaststellen van een subsidie bevatten
- Wijze waarop gestuurd wordt op doelen met subsidieverstrekking en mate waarin die doelen ook voldoende concreet en sturend zijn
- Wijze waarop wordt vastgesteld of met het verstrekken van subsidie ook wordt/is bijgedragen aan de beoogde maatschappelijke doelen
- Sturing op en evaluatie van verhouding gemaakte kosten en de prestaties en behaalde maatschappelijke doelen
- Sturing op verdeling van subsidies over de subsidieontvangers om doelmatiger resultaten te behalen
- Aanwezigheid en toepassing van afwegingskader of subsidiëring het meest geëigende instrument is

Bij de subsidieontvangers stonden de volgende gespreksonderwerpen centraal:
- Ervaringen met proces van aanvragen en verantwoorden
- Oordeel over objectieve en transparante regels voor het toekennen en vaststellen van een subsidie
- Wijze waarop door de subsidieontvanger en de gemeente gestuurd wordt op doelen met subsidieverstrekking en mate waarin die doelen ook voldoende concreet en sturend zijn
- Wijze waarop wordt vastgesteld of met het verstrekken van subsidie ook wordt/is bijgedragen aan de beoogde maatschappelijke doelen

In het groepsgesprek met een vertegenwoordiging van de raad (vier deelnemers) zijn de volgende gespreksonderwerpen besproken:
- De informatieverstrekking over subsidies aan de raad (financieel en inhoudelijk)
- De mate waarin de raad met deze informatie de controlerende rol kan vervullen
- De kaderstellende rol van de raad en hoe deze ingevuld is
- Wensen en behoeften om de controlerende en kaderstellende rol beter te kunnen invullen

In bijlage 1 is aangegeven met welke respondenten gesproken is.

De laatste fase heeft bestaan uit het opstellen van een nota van bevindingen, gevolgd door ambtelijk en bestuurlijk wederhoor (PM).

2. Bevindingen algemeen en rechtmatigheid/kaders

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de bevindingen algemeen en over de rechtmatigheid en kaders over het subsidiebeleid van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen. Eerst zijn in de rode kaders de bevindingen *per deelvraag* op hoofdlijnen weergegeven, gevolgd door een onderbouwing van dat antwoord. Het hoofdstuk sluit af met een toetsing aan het normenkader. *De snelle lezer kan volstaan met het lezen van de beantwoording op hoofdlijnen in de rode kaders.*

In dit hoofdstuk zijn de volgende deelvragen beantwoord:

Algemeen

1. Is voor een jaarschijf (voor dit onderzoek 2022, 2023 en 2024) objectief en transparant vast te stellen wat aard en omvang van het totaal aan verstrekte subsidies cq subsidiemogelijkheden is (begroting en realisatie)?
2. Zijn deze gegevens voor raad en belanghebbenden op een toegankelijke manier ontsloten?
3. Hoe zijn de verantwoordelijkheden voor het verstrekken en controleren van subsidies verdeeld tussen gemeenteraad, College en (binnen de) ambtelijke organisatie?
4. Op welke wijze is/wordt de gemeenteraad betrokken bij en geïnformeerd over de doelstellingen, de uitvoering, de resultaten en de inzet van middelen van (diverse) subsidies?

Rechtmatigheid/Kaders

5. Welke kaders/grondslagen en spelregels zijn van toepassing op het verstrekken van subsidies?
6. Bieden deze kaders voldoende objectieve en transparante regels voor het toekennen en vaststellen van een subsidie?

2.2 Bevindingen aard en omvang subsidies en verantwoordelijkheidsverdeling

1. **Is voor een jaarschijf (voor dit onderzoek 2022, 2023 en 2024) objectief en transparant vast te stellen wat aard en omvang van het totaal aan verstrekte subsidies c.q. subsidiemogelijkheden is (begroting en realisatie)?**

Bevindingen op hoofdlijnen:

- In de openbare programmabegroting is niet per programma gespecificeerd hoeveel subsidie beschikbaar is. Ook bevatten de programmabegroting en de jaarrekening geen specificaties van beoogde dan wel verstrekte subsidies. Wel is er een subsidieregister dat op de gemeentelijke website gepubliceerd wordt. Hierin is inzichtelijk vanuit welke regeling subsidies zijn verstrekt. Daarmee is ook duidelijk wat de aard van de subsidie is in termen van de vorm, waarbij ook specifiek wordt aangegeven of de subsidie incidenteel danwel structureel van aard is.
- Uit het onderzoek is gebleken dat het subsidieregister zoals dat bij de start van het onderzoek op de gemeentelijke website werd aangetroffen niet compleet is. Na meerdere aanvullingen, vanuit de documentenstudie en n.a.v. interviews met ambtelijk vertegenwoordigers en raadsleden, is een aangepast overzicht van verstrekte subsidies opgesteld. De rekenkamer heeft niet onomstotelijk kunnen vaststellen of dit overzicht compleet is. Uit dit overzicht blijkt dat in 2023 voor 14,9 miljoen euro aan subsidies is verstrekt. Dit bedrag is via het openbaar subsidieregister of de openbare programmabegroting niet te koppelen aan de begroting (beschikbare subsidiemogelijkheden).
- Verklaringen vanuit de ambtelijke organisatie voor het niet compleet zijn van het subsidieregister zijn ondermeer het niet tijdig bijwerken van het subsidieregister (als gevolg van personele onderbezetting) en het wel of niet gebruiken van het registratiesysteem.
- De sturing op beschikbare en gerealiseerde subsidies verschilt per afdeling. Soms wordt gewerkt met eigen overzichten, andere teams maken gebruik van de afdeling financiën om hen daarin te ondersteunen.

Onderbouwing

In de openbare programmabegroting is niet per programma gespecificeerd hoeveel subsidie beschikbaar is. Ook bevatten de programmabegroting en de jaarrekening geen specificaties van beoogde dan wel verstrekte subsidies. Dit is in andere gemeenten zoals Den Helder en Maastricht bijvoorbeeld wel het geval. Het instrument subsidie is in de programmabegroting bij meerdere programma's wel genoemd als

beleidsinstrument. Uit de interviews met de ambtelijke organisatie blijkt dat als geen subsidieplafonds in de subsidieregelingen zijn opgenomen, in de interne begroting wel is vastgelegd welk deel van het beschikbare budget (bijvoorbeeld voor structurele subsidies aan instellingen) is gereserveerd voor subsidieverstrekking. Uit de interviews met de ambtelijke organisatie blijkt dat als extra middelen nodig zijn en dit niet binnen de begroting (van het programma) kan worden opgelost, dit vraagt om een besluit van het college. Indien nodig volgt een besluit van de raad.

De gemeente heeft een openbaar subsidieregister dat op de gemeentelijke website gepubliceerd wordt (op moment van onderzoek was de versie 2024 Q1 beschikbaar). In dat register worden ontvangers, regelingen, bedragen en aard (incidenteel of structureel) benoemd. Niet inzichtelijk wordt gemaakt hoe de verstrekte subsidies zich verhouden tot het beschikbare en begrote bedrag en binnen welk begrotingsprogramma deze vallen. Een verwijzing naar gemeentelijke doelen of programma's (zoals bijvoorbeeld in het openbaar subsidieregister van de gemeente Amsterdam, Den Haag) per subsidieontvanger is niet in het register opgenomen. Gedurende het onderzoek is meermaals gebleken dat het subsidieregister niet compleet en volledig is. Bijvoorbeeld doordat tijdens interviews met raadsleden en beleidsambtenaren subsidies genoemd werden die niet in het overzicht stonden of omdat er geen subsidies in het overzicht zaten voor bepaalde subsidieregelingen die wel uit de documentenstudie bleken. Op basis van steeds aangevulde overzichten is het onderstaande overzicht van verstrekte subsidies over het jaar 2023 opgesteld. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele subsidies, onderverdeeld naar beleidsthema's. De subsidies op het gebied van cultuur (van instelling Domijnen) en de subsidie van de sportstichting zijn hierin nog niet opgenomen. Deze zijn op moment van schrijven nog niet nagestuurd voor 2023. Hiermee is het overzicht van de verstrekte subsidies en bedragen sowieso nog niet compleet. Los van deze hiaten heeft de rekenkamer dus niet onomstotelijk kunnen vaststellen of dit overzicht compleet is.

Ovezicht subsidies 2023

Thema	Aantal structureel	Bedrag structureel	Aantal incidenteel	Bedrag incidenteel
Cultuur	146	€ 761.842,00	61	€ 326.290,31
Jeugd- en jongerenwerk	29	€ 155.544,00	13	€ 771.414,15
Welzijn en zorg	146	€8.630.452,75	13	€ 727.139,75
Sport	66	€ 458.380,00	12	€ 268.070,00
Overige subsidies	-	-	7	€ 562.642,32
Accommodatiebeleid	25	€ 428.442,71	4	€ 115.611,00
Totaal	**412**	**€ 10.434.661,46**	**110**	**€ 2.771.167,53**

In totaal is in 2023 voor 14,9 miljoen euro aan subsidies verstrekt door de gemeente Sittard-Geleen. Dit is niet eenduidig te relateren aan de begrote en beschikbare bedragen voor de subsidies vanuit het aangeleverde subsidieregister. In andere gemeenten (bijvoorbeeld Den Helder) is dit niet uit het openbaar subsidieregister helder af te leiden, maar is wel in de programmabegroting of jaarrekening een overzicht opgenomen van begrote en beschikbare bedragen voor subsidies per programma.

Sturing op beschikbare en gerealiseerde subsidiebedragen
Uit de interviews met de ambtelijke organisatie is gebleken dat de sturing op beschikbare en gerealiseerde subsidiebedragen per afdeling of beleidsthema verschilt. In het zaaksysteem Join wordt niet altijd consequent bijgehouden waardoor overzichten niet compleet zijn. Niet iedere afdeling kent daardoor de precieze aard en omvang van het totaal aantal verstrekte subsidies. Hiervoor zijn meerdere redenen zoals het niet werken met een gezamenlijk subsidieregister of personele onderbezetting waardoor het register niet volledig is bijgewerkt. Op de afdeling die zich bezighoudt met de MKB Green Deal wordt bijvoorbeeld met een gezamenlijk overzicht gewerkt waarin alle aanvragen in Excel zijn opgenomen met een totaalbedrag erbij. Voor het teamsport geldt dat zij door het team financiën worden bijgestaan om budgetuitputting in de gaten te houden. Dit geldt voor het hele team Maatschappelijke Ondersteuning. Bij Cultuur is volgens respondenten vermoedelijk sprake van onderbezetting waardoor het register niet volledig is bijgewerkt. Een aantal subsidies, bijvoorbeeld voor professionele instelling de Domijnen van negen miljoen, ontbrak daardoor in het subsidieregister.
De sturing op de benutting van de subsidies verschilt per afdeling. Zo wordt bij Jeugd bijvoorbeeld maandelijks in het team een overleg gehouden om de verstrekte subsidies te bespreken.

Wat betreft subsidiemogelijkheden komt in de interviews weinig naar voren behalve dat voor structurele subsidies geldt dat de mogelijkheden worden gedekt via de begroting en voor een aantal regelingen geldt dat het subsidieplafond zorgt dat teams binnen de afgesproken financiële kaders blijven. Daarnaast heeft de gemeente bij één van de programma's (Jeugd) een kwaliteitsmodel ontwikkeld voor versterkte sturing en afstemming op inhoud. Beleidsambtenaren werken samen met een strateeg om te monitoren wat op de diverse portefeuilles gebeurt, waaronder sport, cultuur en evenementen, jeugd en onderwijs, participatie en communicatie. Dit is een model dat zich richt op de monitoring van het hele programma en richt zich niet uitsluitend op de verstrekte subsidies in het programma. Het is daarmee geen specifiek model waarmee gestuurd wordt op subsidiemogelijkheden en subsidiebedragen.

2. Zijn deze gegevens voor raad en belanghebbenden op een toegankelijke manier ontsloten?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- De geïnterviewde raadsleden ervaren te weinig informatieverstrekking over subsidieverstrekking en subsidiemogelijkheden. Het openbaar subsidieregister biedt te weinig informatie over subsidiemogelijkheden in relatie tot verstrekte subsidies. De reguliere planning- en controlcyclus biedt weinig inzicht in het doelbereik als gevolg van de inzet van subsidies. De geïnterviewde raadsleden ervaren daardoor weinig grip op het subsidiebeleid.
- Ambtelijk vertegenwoordigers geven aan dat zij niet op subsidieniveau rapporteren aan de raad, maar op programmaniveau in de reguliere planning- en controlcyclus. Verder verschillen de teams hoe zij naast de planning- en control cyclus op welke wijze en met welke informatie de raad informeren.
- Geïnterviewde subsidieontvangers komen op verschillende manieren te weten over de mogelijkheden van subsidie. Bijvoorbeeld omdat ze door de gemeente gevraagd zijn om subsidie aan te vragen, ze het overgedragen hebben gekregen van voorgangers en ze in de gesprekken met de gemeente ook gewezen worden op andere subsidiemogelijkheden. De informatie op de website over de subsidiemogelijkheden is, waar deze beschikbaar is, vervolgens op de website goed te vinden.

Onderbouwing

Perspectief geïnterviewde raadsleden

De geïnterviewde raadsleden geven aan dat zij de informatieverstrekking over subsidievertrekking en subsidiemogelijkheden als niet toegankelijk ervaren. Zij willen meer informatie ontvangen om zo te controleren of de subsidieregelingen goed worden toegepast. Als ze hierover informatie opvragen krijgen zij regelmatig "de deksel op de neus". Zelfs als dit via diverse kanalen gebeurt. Volgens ambtenaren krijgt de raad de jaarrekening en is dit voldoende informatie omdat hier "alles in staat". De geïnterviewde raadsleden benoemen zelf dat de jaarrekening weinig detail biedt en dat het moeilijk te controleren is op compleetheid. Zij willen jaarlijks een meer volledige, gedetailleerde verantwoording ontvangen over het subsidiebeleid[1]. Een verantwoording die niet enkel financieel is maar ook inhoudelijk (doelen en effecten). Verder biedt het subsidieregister naar de mening van de geïnterviewde raadsleden summiere informatie en moet daarom verbeterd worden.

[1] In andere gemeenten, bijvoorbeeld Den Helder, is in de programmabegroting en in de jaarrekening een overzicht van verstrekte en afgewezen subsidies opgenomen.

Er staan allerlei bedragen in maar uitleg over de toekenning ontbreekt. Daardoor ervaren de geïnterviewde raadsleden weinig grip op het subsidiebeleid. Zij hebben het gevoel pas in beeld te komen als iemand zich gedupeerd voelt. Uit onderzoeken naar het subsidiebeleid in andere gemeenten (o.a. Berkelland) blijkt dat raden goede ervaringen hebben met periodieke evaluaties van specifieke regelingen. Daarmee kunnen ze op een afgebakend beleidsthema zien wat de opbrengst is van een subsidieregeling. Voor grote subsidieontvangende organisaties hebben raden in andere gemeenten goede ervaringen met themabijeenkomsten waarin deze organisaties toelichten wat zij doen en hoe dat bijdraagt aan de doelen.

Perspectief ambtelijke organisatie
De raad krijgt via verschillende middelen informatie over subsidieverstrekking en subsidiemogelijkheden. Dit gebeurt onder andere via collegevoorstellen, de planning- en control cyclus (programmabegroting, jaarrekeningen) en aanvullend via nieuwsbrieven en jaarlijkse themapresentaties. De raad krijgt financiële informatie en informatie over hoe beleid en uitvoering zich ontwikkelen. De geïnterviewde medewerkers van de teams van de gemeente (Duurzaamheid, Green Deal, Sport, Welzijn en Zorg, Cultuur, Accommodatiebeleid, Stadlabs, Jeugd en Onderwijs) geven aan dat alle gegevens in principe zijn ontsloten voor de raad en belanghebbenden maar dat zij niet weten of de raad hiervan op de hoogte is en of deze actief worden geraadpleegd. Teambesluiten zijn niet automatisch zichtbaar voor de raad maar alle totaalbedragen worden wel gedeeld. Verder verschillen medewerkers van de teams van de gemeente (Duurzaamheid, Green Deal, Sport, Welzijn en Zorg, Cultuur, Accommodatiebeleid, Stadlabs, Jeugd en Onderwijs) in hoe zij informatie communiceren naar de raad. Voor de Green Deal geldt bijvoorbeeld dat via collegevoorstellen de raad wordt geïnformeerd. Voor het accommodatiebeleid geldt een andere structuur. Zij communiceren jaarlijks in de jaarrekening naar de raad en rapporteren wat gebeurt in de diverse portefeuilles. In de toekomst wordt dit afgeslankt door enkel over nieuwe of afwijkende zaken te rapporteren. Bij de Stadlabs worden nieuwsbrieven rondgestuurd naar abonnees en wordt eenmaal per jaar een themapresentatie gehouden waar raadsleden een op een vragen kunnen stellen.

Perspectief subsidieontvangers
Subsidieontvangers hebben óf vanuit de gemeente een verzoek gekregen voor het indienen van een aanvraag óf hebben via een voorganger binnen de organisatie kennis gekregen over de mogelijkheid van het indienen van een subsidie. Daarnaast hebben een aantal subsidieontvangers regelmatig contact met medewerkers van de gemeente over de mogelijkheden voor het aanvragen voor subsidie; dit betreft voornamelijk kleine aanvragen voor specifieke thema's. Voor subsidieaanvragers waarvan de regelingen op de website zijn vermeld is de informatie over het algemeen duidelijk.

3. Hoe zijn de verantwoordelijkheden voor het verstrekken en controleren van subsidies verdeeld tussen gemeenteraad, College en (binnen de) ambtelijke organisatie?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- De gemeenteraad stelt de kaders voor subsidieverstrekking via de Algemene Subsidieverordening (ASV) vast. Het college stelt subsidieregelingen vast. Het college draagt de verantwoordelijkheid subsidies toe te kennen of af te wijzen aan aanvragers. Dit heeft zij gemandateerd aan de (algemeen) directeur(en) en teammanagers.
- De teams (Duurzaamheid, Green Deal, Sport, Welzijn en Zorg, Cultuur, Accommodatiebeleid, Stadlabs, Jeugd en Onderwijs) verschillen t.a.v. hoe taken rondom subsidieverstrekking zijn verdeeld en per hoeveel jaar een subsidie wordt verstrekt.

Onderbouwing

Verantwoordelijkheid voor verstrekken

De gemeenteraad heeft een Algemene subsidieverordening (ASV) gemeente Sittard-Geleen 2020 vastgesteld waarin het subsidieproces is vastgelegd. Met het vaststellen van de Algemene subsidieverordening, de programmabegroting en de thematische beleidsnota's bepaalt de gemeenteraad de kaders voor de subsidieverstrekking[2]. In de ASV is het kader en het gehele proces van subsidieverstrekking tot vaststelling vastgelegd door de gemeenteraad. Daarnaast is vastgelegd dat het college zorgdraagt voor "*het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen*"[3]. Regelingen worden vastgesteld door het college. De gemeenteraad kan de regelingen inzien voorzover ze op de website van de gemeente staan en anders via het Gemeenteblad, maar wordt niet betrokken bij wijzigingen.

De regelingen en de ASV vormen de leidraad voor de ambtelijke organisatie van de gemeente. De ambtelijke organisatie doet het proces van beoordelen van aanvraag, toekennen/afwijzen beschikking, toekennen van de verantwoording, vaststelling van de subsidie. Het college heeft bij grote instellingen (vallend onder de subsidieregeling professionele instellingen) een eigen rol. Met grote subsidiepartners heeft het college periodiek gesprekken over relevante ontwikkelingen, doelbereik en welke middelen

[2] Document: definitief beleid en de interne regels voor de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen, vastgesteld door collegebesluit en bekend gemaakt in het Gemeenteblad.

[3] Document: definitief beleid en de interne regels voor de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen vastgesteld door collegebesluit en bekend gemaakt in het Gemeenteblad.

hiervoor nodig zijn. Het afgeven van verlenings-en vaststellingsbeschikkingen is een taak van het college. Deze taak heeft het college via het Mandaat- volwacht- en machtigingsbesluit gemeente Sittard-Geleen 2020 gemandateerd aan de (algemeen) directeur(en) en teammanagers. De besluitvorming over de subsidieverordeningen, regelingen en de beschikkingen wordt voorbereid en uitgevoerd door ambtelijke dossiereigenaren. Zij kunnen zich intern laten adviseren door een juridisch en financieel adviseur.

Uit de interviews met ambtelijke organisatie en college komt naar voren dat de gemeenteraad met de begroting het bedrag voor alle subsidies vaststelt. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van de subsidieverstrekking. De gemeenteraad wordt enkel dan betrokken bij de verlening als er meer dan beschikbaar budget gevraagd wordt door een partij of als andere doelen dan vastgesteld worden nagestreefd. Als binnen het programma in middelen geschoven kan worden, hoeft dat niet (collegebevoegdheid). Bij overgang van een incidentele naar een structurele subsidie wordt in ieder geval de raad over geïnformeerd omdat de regeling dan aangepast wordt. Hiervan zijn echter geen voorbeelden aangedragen. De geïnterviewde teams (Duurzaamheid, Green Deal, Sport, Welzijn en Zorg, Cultuur, Accommodatiebeleid, Stadlabs, Jeugd en Onderwijs) verschillen in de uitvoering van de subsidieverstrekking. Op takenniveau wordt bijvoorbeeld bij Sport en Accommodatiebeleid de beschikking opgesteld en vervolgens gecontroleerd door een financieel, juridisch en strategisch medewerker. Vervolgens ligt het besluit bij de teammanager om de beschikking vast te stellen. Ook verschilt de manier van subsidieverstrekking op uitvraagniveau. Bij de afdeling Cultuur worden bijvoorbeeld subsidies verstrekt op basis van uitvraag aan professionele instellingen zelf, per drie jaar bij structurele subsidies.

Verantwoordelijkheid voor controleren
Uit het interviews met college en ambtelijke organisatie komt naar voren dat ambtenaren ieder jaar controleren welke subsidies worden verstrekt. Dit wordt gebundeld en dit krijgt de betreffende wethouder eens per jaar te zien. Volgens de geïnterviewde beleidsmedewerkers vindt daarnaast in uiteenlopende vormen verantwoording plaats vanuit de ambtelijke organisatie over de subsidieverstrekking. Soms richting het college en soms richting de gemeenteraad. De teams doen dit zoals gezegd niet allemaal op dezelfde manier. Bij de afdeling jeugd wordt bijvoorbeeld de standaard planning- en control cyclus aangehouden. Hiernaast leggen ambtenaren nieuwe beleidsontwikkelingen in het werkveld apart voor aan de gemeenteraad, zoals de recente ontwikkelingen rondom de jeugdwet en schuldhulpverlening. Daarnaast wordt eenmaal per jaar apart verslag uitgebracht aan de gemeenteraad over wat in het sociaal domein gebeurt. Voor beleidsambtenaren is het zoeken hoever hierin te gaan; in welke mate krijgt de gemeenteraad informatie die eigenlijk voor het college bestemd is.

Ditzelfde geldt voor de uitvoering van de subsidieregeling Accommodatiebeleid 2019, waar enkel sprake is van een jaarlijkse rapportage over de totaalbedragen. Bij Stadslab vindt verantwoording enkel aan het college plaats en niet aan de gemeenteraad. Met de beleidsambtenaren komt Stadslab eenmaal per zes weken samen, met het college driemaal per jaar. Welis er een jaarlijkse themasessie voor de raad. Subsidieverstrekkingen kennen altijd een check door meerdere ambtenaren, hetzij in teamverband hetzij door leidinggevenden.

Uit onderzoeken naar het subsidiebeleid in andere gemeenten (o.a. Venlo, Almelo, Den Helder, Berkelland) blijkt dat deze wisselende werkwijze per regeling eveneens voorkomt. In een aantal andere gemeenten (o.a. Den Haag, Arnhem) en bijvoorbeeld ook provincies (o.a. Zeeland) is sprake van een centraal subsidiebureau dat een procedurele (geen inhoudelijke) toetsing doet op het gehele subsidieproces (van aanvraag tot en met vaststelling). Daarmee is een procedurele uniformiteit in het subsidieproces geborgd. Dat neemt overigens niet weg dat de wijze waarop college en raad worden betrokken nog steeds verschillen per beleidsprogramma.

4. **Op welke wijze is/wordt de gemeenteraad betrokken bij en geïnformeerd over de doelstellingen, de uitvoering, de resultaten en de inzet van middelen van (diverse) subsidies?**

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Anders dan de financiële verordening is nergens specifiek vastgelegd hoe de gemeenteraad wordt geïnformeerd over de doelstellingen, uitvoering, resultaten en inzet van middelen van (diverse) subsidies anders dan een vierjaarlijkse evaluatie die vastgelegd is in de Algemene Subsidieverordening (art. 22) en ook volgens de Algemene Wet Bestuursrecht verplicht is.
- De verantwoording naar de gemeenteraad is voornamelijk financieel en instrumenteel van aard. In de jaarrekening en de programmabegroting is meermaals in meerdere programma's benoemd dat de gemeentesubsidies inzet, maar over de resultaten daarvan en de specifieke uitgaven aan subsidies wordt in de regel geen aandacht besteed. Evaluaties van regelingen of de Algemene Subsidieverordening zijn in de onderzoeksperiode niet aangetroffen.

Onderbouwing

De gemeenteraad stelt de Algemene Subsidieverordening (ASV) vast. Vervolgens stelt de gemeenteraad via de programmabegroting en afzonderlijke beleidskaders de inhoudelijke kaders vast. In de Algemene Subsidieverordening is in artikel 22 (Evaluatie) opgenomen: Het door de gemeente gevoerde subsidiebeleid wordt eenmaal per vier jaar geëvalueerd. Deze evaluatie vindt plaats in de vorm van een verslag dat burgemeester en wethouders zenden aan de gemeenteraad over de doeltreffendheid en de effecten van de verordening in de praktijk. Indien deze evaluatie daar aanleiding toe geeft, worden de verordening en/of de subsidieregelingen aangepast. Deze evaluatie heeft volgens de geïnterviewden in de onderzoeksperiode niet plaatsgevonden en is ook is bij de vaststelling van de ASV in 2020 geen evaluatie van de voorgaande ASV meegestuurd. De ASV 2020 is in 2020 aangepast, zoals blijkt uit het toelichtend memo bij het raadsbesluit, als gevolg van aanpassingen in de VNG modelverordening van de ASV. Uit de interviews met de ambtelijke organisatie blijkt dat subsidieregelingen wel in teamverband worden geëvalueerd en waar nodig aangepast. In de Algemene Subsidieverordening zijn verder geen bepalingen opgenomen over de wijze waarop de gemeenteraad geïnformeerd wordt over de toepassing van de ASV in de praktijk.

In de interviews met college en ambtelijke organisaties is aangegeven dat raadsleden in het subsidieregister kunnen zien wat gebeurt als het gaat om subsidieverstrekking. Dit register is echter voornamelijk financieel van aard; er worden geen koppelingen gemaakt met beleidsdoelen of informatie gegeven over de inzet van de subsidie. Uit de interviews met beleidsmedewerkers komt naar voren dat de gemeenteraad enkel op bepaalde momenten wordt benaderd of geïnformeerd over de doelstellingen, de uitvoering, de resultaten en de inzet van middelen van (diverse) subsidies. Dit gebeurt aan de hand van de planning en controlcyclus (jaarrekeningen, de programmabegroting), het subsidieregister en themapresentaties. De verantwoording naar de gemeenteraad is daarmee voornamelijk financieel en generiek van aard. Over specifieke regelingen en het behalen van doelen lijkt niet of nauwelijks gecommuniceerd te worden.

In de programmabegroting en de jaarrekening wordt op hoofdlijnen per programma inzicht geboden in de doelen, gerealiseerde inzet, waaronder inzet van instrument subsidies. Specifieke inzichten in begrote en gerealiseerde subsidies en hun effecten op het doelbereik zijn niet opgenomen in de planning- en controlcyclus. Dit is overigens in lijn met veel andere gemeenten waar de planning- en controlcylusA ook niet de gebruikelijke plek is. Wel zijn er gemeenten die periodiek hun regelingen evalueren (vlak voor afloop van de looptijd van de regeling), bijvoorbeeld de gemeente Den Haag. Verder zijn er veel gemeenten die voorafgaand aan de aanpassing van de ASV een evaluatie uitvoeren. Er zijn geen landelijke gegevens waaruit blijkt of zij dat binnen een termijn van vijf jaar doen.

2.3 Bevindingen rechtmatigheid, kaders en grondslagen

5. Welke kaders/grondslagen en spelregels zijn van toepassing op het verstrekken van subsidies?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- De Algemene Wet Bestuursrecht en Algemene subsidieverordening van de gemeente Sittard-Geleen vormen de juridische grondslag voor subsidie-verstrekking.
- Dit wordt door het college nader uitgewerkt in individuele regelingen.
- Niet elke regeling van de gemeente beschikt over een beschreven beleidsinhoudelijk kader/grondslag in de regeling op basis waarop subsidies worden verstrekt. Soms fungeert de regeling zelf als het beleidsinhoudelijk kader.
- Alle regelingen behalve de verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen beschikken over beschreven spelregels in de regeling op basis waarop subsidies worden verstrekt.

Onderbouwing

Onder kaders, grondslagen en spelregels wordt het juridisch instrumentarium (Algemene Wet Bestuursrecht, ASV en regelingen) verstaan. Ten eerste ligt de Algemene Wet Bestuursrecht aan grondslag van subsidieverstrekking. Deze wet legt vast dat voor het kunnen toekennen van subsidies een wettelijke grondslag moet bestaan. Dit wordt benoemd in Artikel 4:23: "Een bestuursorgaan verstrekt slechts subsidie op grond van een wettelijk voorschrift dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt". De wettelijke grondslag wordt derhalve bepaald door:

1. De Algemene Subsidieverordening met vaststelling van de te subsidiëren activiteiten in een nadere regeling (een subsidieregeling) óf
2. Een aparte subsidieverordening.

Ook is in artikel 4:23 lid 3 geregeld dat subsidie verstrekt kan worden:

- indien de begroting de subsidie-ontvanger en het bedrag waarop de subsidie ten hoogste kan worden vastgesteld, vermeldt, of
- in incidentele gevallen, mits de subsidie voor ten hoogste vier jaren wordt verstrekt

In lid 4 is geregeld dat:

- Het bestuursorgaan jaarlijks een verslag van de verstrekking van subsidies publiceert

Dit zijn de grondslagen/spelregels waar de gemeente Sittard-Geleen zich aan moet

houden bij het verstrekken van subsidies[4].

De gemeenteraad van Sittard-Geleen heeft een Algemene Subsidieverordening vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat de gemeenteraad het instrument 'subsidie' aan het college geeft om beleidsdoelen te realiseren. Het college heeft dit uitgewerkt in regelingen om de vastgestelde doelen van de gemeenteraad te bereiken. In Artikel 5 'Grondslag subsidieverstrekking' van de Algemene subsidieverordening van Sittard-Geleen staat hier het volgende over[5]:

1. Burgemeester en wethouders verstrekken slechts subsidie voor activiteiten die naar de mening van hen invulling geven aan het gemeentelijk beleid en aansluiten bij maatschappelijke behoeften, binnen de door de raad vastgestelde kaders in de gemeentelijke beleidsnota's.
2. In het algemeen worden slechts activiteiten gesubsidieerd die georganiseerd worden door in de gemeente Sittard-Geleen gevestigde rechtspersonen en natuurlijke personen. In bijzondere gevallen kan aan rechtspersonen en natuurlijke personen van buiten de gemeentesubsidie worden verstrekt, indien zij naar het oordeel van burgemeester en wethouders aantoonbaar activiteiten organiserende behoeve van de inwoners van de gemeente Sittard-Geleen.

De gemeente Stittard-Geleen maakt in de praktijk gebruik van zowel subsidieregelingen als incidentele subsidies als begrotingssubsidies (via de regeling professionele instellingen) zoals de Awb in lid 1 t/m 4 van artikel 4.23 als mogelijkheden biedt. Nadelen van begrotingssubsidies kunnen zijn dat inhoudelijke criteria (afgeleid van beleidsdoelen) voor de beoordeling van de aanvragen niet in de ASV of regeling zijn opgenomen. In de praktijk blijkt bij meerdere gemeenten dat zij expliciet kiezen om alleen vanuit subsidieregelingen subsidie te verstrekken om daarmee ook de inhoudelijke toetsingscriteria (afgeleid van beleidsdoelen) in het juridisch instrumentarium een plek te geven.

Het is conform de geldende Algemene Subsidieverordening de bevoegdheid van het college om subsidieregelingen vast te stellen. Het college beschrijft per regeling welke kaders/grondslagen voor de regeling gelden en de spelregels op basis waarop de subsidie verstrekt kan worden. In het overzicht hieronder zijn per regeling de kaders/ grondslagen beschreven en de spelregels voor toekenning. Voor zeven van de zestien regelingen geldt dat in de regeling geen beleidsinhoudelijke kaders/grondslagen worden beschreven. Dit betreft de volgende regelingen:

[4] https://wetten.overheid.nl/BWBR0005537/2024-08-01
[5] Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Sittard-Geleen houdende regels omtrent het van subsidies (Algemene subsidieverordening gemeente Sittard-Geleen 2020)

- Evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022
- Incidentele subsidies vrijwilligerswerk 2015
- Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen
- Vrijwilligersorganisaties 2023
- Subsidieregeling duurzaam ondernemen Ambitieus MKB 046 2024-2025
- Subsidieverordening inzameling oud papier

Dit constaterende, kunnen in regelingen wel beleidsdoelen en -criteria staan, terwijl niet verwezen wordt naar een inhoudelijk beleidskader. Dan is 'beleid' gemaakt via een subsidieregeling. Dit is een werkwijze die in meerdere andere gemeenten ook wordt toegepast. Dit is in onderstaande tabel zichtbaar als er geen verwijzing is naar kaders (rode cellen tweede kolom), maar er wel spelregels (groene cellen derde kolom) voor toekenning zijn opgenomen.

Wel wordt in iedere regeling, behalve in de verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen, de spelregels voor subsidieverstrekking beschreven. In de tabel hieronder wordt een beknopt overzicht gegeven van de regelingen. In bijlage 2 is een volledig overzicht opgenomen met uitwerking per regeling van de kaders/grondslagen en spelregels.

Ovezicht regelingen Sittard-Geleen		
Regeling	**Kaders/grondslagen[6]**	**Spelregels voor toekenning[7]**
Accommodatiebeleid 2019	Nee	Ja
Afkoppelen Hemelwater Sittard-Geleen '24-'26	Ja	Ja
Evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022	Nee	Ja
Incidentele subsidies vrijwilligerswerk 2015	Nee	Ja
Monumenten en klein erfgoed Sittard-Geleen	Ja	Ja
Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022	Nee	Ja

[6] Hiermee wordt bedoeld of in de regeling een verwijzing naar een vastgesteld beleidskader wordt gemaakt.
[7] Hiermee wordt bedoeld of in de regeling de spelregels (inhoudelijke voorwaarden) worden beschreven op basis waarop de aanvraag wordt toegekend of dan wel afgewezen

Perspectief voor jongeren in Sittard-Geleen	Ja	Ja
Professionele instellingen 2023	Ja	Ja
Sportakkoord 2023	Ja	Ja
Stimuleringsregeling klimaatadaptatie 2022-2025	Ja	Ja
Tijdelijke subsidieregeling VHF Geleen Zuid & Kluis 2023	Ja	Ja
Topsporttalentenfonds gemeente Sittard-Geleen 2021-2024	Ja	Ja
Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen	Nee	Nee
Vrijwilligersorganisaties 2023	Nee	Ja
Subsidieregeling duurzaam ondernemen Ambitieus MKB 046 2024-2025	Nee	Ja
Subsidieverordening inzameling oud papier	Nee	Ja

Alleen voor de verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen geldt dat in de verordening noch verwezen wordt naar gemeentelijke beleidskaders noch dat er spelregels voor toekenning zijn beschreven. Uit de documentenstudie en de interviews met de ambtelijke organisatie komt naar voren dat bij meerdere teams de kaders voor de subsidieregelingen veel ruimte bieden voor uitvoerders om het beleid zelf in te vullen, zolang de activiteiten bijdragen aan de (brede) doelen van de programmabegroting en beleidsnota's op het gebied van jeugd/ welzijn, onderwijs, sport, cultuur etc. Ook zijn de kaders veelal niet SMART uitgewerkt. Dit biedt de ruimte voor maatwerk maar kan ook voor onduidelijkheid zorgen. Bij de afdeling Sport bijvoorbeeld is er ambtelijk behoefte aan een afwegingskader om tot een herverdeling van subsidieverstrekking te komen. De huidige kaders geven niet altijd voldoende houvast om te bepalen wanneer wel en wanneer niet een subsidie wordt verleend. Dit geeft echter wel ruimte voor maatwerk.

6. Bieden deze kaders voldoende objectieve en transparante regels voor het toekennen en vaststellen van een subsidie?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- De subsidieregelingen bieden voor het merendeel voldoende objectieve (werkbare) regels om subsidie **toe te kennen**. Enkel in de regeling Evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022 is niet objectief beschreven hoe subsidies toegekend dienen te worden. Voor de regelingen Incidentele subsidies vrijwilligerswerk 2015, Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022 en Vrijwilligersorganisaties 2023 geldt dat de regels zijn beschreven in de regeling maar multi-interpretabel zijn voor toekenning van subsidies. Voor iets meer dan de helft van de regelingen worden deze regels transparant gecommuniceerd naar inwoners van de gemeente via de website van de gemeente gecommuniceerd.
- De subsidieregelingen bieden voor het merendeel voldoende objectieve (werkbare) regels om **de vaststelling** uit te voeren. De regelingen Evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022, Incidentele subsidies vrijwilligerswerk 2015, Perspectief voor jongeren in Sittard-Geleen, Sportakkoord 2023 en Vrijwilligersorganisaties 2023 bieden geen objectieve regels om de vaststelling uit te voeren; de manier hoe dat moet plaatsvinden is niet beschreven in de regelingen. Voor iets meer dan de helft van de regelingen worden deze regels transparant gecommuniceerd naar inwoners van de gemeente via de website van de gemeentegecommuniceerd.

NB: de gehanteerde definitie van 'objectief' en 'transparant' staat opgenomen in de voetnoot op de volgende bladzijde.

Onderbouwing

Toekenning

In het overzicht hieronder wordt per regeling beschreven of de toekenning objectief en transparant is of niet. Voor bijna iedere regeling geldt dat objectief staat beschreven wat de regels zijn voor toekenning. Enkel voor de regeling Evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022 is dit niet objectief beschreven. Voor de regelingen Incidentele subsidies vrijwilligerswerk 2015, Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022 en Vrijwilligersorganisaties 2023 geldt dat de regels zijn beschreven in de regeling maar multi-interpretabel zijn. Wat betreft transparantie geldt dat voor de regelingen Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022, Perspectief voor jongeren in Sittard-Geleen, Topsporttalentenfonds gemeente Sittard-Geleen 2021-2024, Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen, Subsidieregeling duurzaam ondernemen Ambitieus MKB 046 2024-2025 en

Subsidieverordening inzameling oud papier de regeling niet transparant naar de inwoners worden gecommuniceerd. De regeling en aanvraagformulier zijn niet via de website van de gemeente Sittard-Geleen te vinden. De regelingen en de manier van aanvragen staan voor enkele regelingen beschreven op de website 'www.mijnoverheid.nl' alleen is het de vraag of inwoners deze website kennen. Vindbaarheid op de eigen gemeentelijke website is binnen dit onderzoek als minimum maatstaf voor transparantie gebruikt.

Overzicht regelingen Sittard Geleen: toekenning		
Regeling	**Objectief[8]**	**Transparant[9]**
Accommodatiebeleid 2019	Ja. De regels zijn zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn.	Ja. De aanvrager heeft toegang tot de regeling en het aanvraagformulier.
Afkoppelen Hemelwater Sittard-Geleen '24-'26	Ja. De regels zijn zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn.	Ja. De aanvrager heeft toegang tot de regeling en aanvraagformulier. NB:regeling heet deze op de website 'Subsidie afkoppeling regenwater'. De aanvrager heeft toegang tot het aanvraagformulier.
Evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022	Deels. In de regeling wordt benoemd dat de activiteit moet bijdragen aan of: a) de leefbaarheid in de gemeente b) de sociale cohesie in de gemeente c) de profilering van de gemeente In de regeling wordt geen definitie gegeven wat leefbaarheid, sociale cohesie of profilering precies inhoudt.	Ja. De aanvrager heeft toegang tot de regeling en het aanvraagformulier.
Incidentele subsidies vrijwilligerswerk 2015	Deels. Per onderdeel (Jeugd- en Jongerenwerk, Sport, Cultuur, Welzijn en Zorg) worden voorwaarden, verplichtingen en doelen beschreven om in aanmerking te komen voor subsidie. Enkel voor Cultuur zijn deze in detail uitgewerkt, voor de andere onderdelen niet.	Ja. De aanvrager heeft toegang tot de regeling en het aanvraagformulier op de gemeentelijke website.

[8] Met objectief wordt bedoeld dat de regels (voorwaarden, verplichtingen, doelen) op zo een manier zijn beschreven dat deze niet multi-interpretabel zijn. De inwoner weet daardoor na het lezen van de aanvraagprocedure direct wat bedoeld wordt om in aanmerking te komen. Ook voor de subsidiebeoordelaar geldt dat deze aan de hand van de regels objectief, dus zonder multi-interpreteerbaarheid, kan bepalen of een aanvraag in aanmerking komt voor een subsidie.

[9] Met transparant wordt bedoeld dat de inwoner van Sittard-Geleen open, eerlijk en toegankelijk toegang heeft tot de regeling en het aanvraagformulier. Het is vindbaar op de website van de gemeente of op de website is verwezen naar een ander kanaal (bijvoorbeeld telefoonnummer) voor meer informatie.

Monumenten en klein erfgoed Sittard-Geleen	Ja. De regels zijn zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn.	Ja. De aanvrager heeft toegang tot de regeling en het aanvraagformulier op de gemeentelijke website.
Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022	Deels. In de regeling wordt beschreven dat de activiteit moet bijdragen aan het behalen van specifieke doelen (onderwijsachterstanden, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling gedurende en na de coronacrisis) alleen wordt niet duidelijk beschreven wat hiermee bedoeld wordt.	Deels. De regeling is niet meer actief en daarom niet vindbaar in 2024 op de website (was dit in 2022 en 2023 wel).
Perspectief voor jongeren in Sittard-Geleen	Ja. De regels zijn zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn.	Deels. De regeling is vervallen en daarom niet meer vindbaar in 2024 (was dit wel daarvoor).
Professionele instellingen 2023	Ja. De regels zijn in bijlage 1 zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn.	Ja. De aanvrager heeft toegang tot de regeling op de gemeentelijke website.
Sportakkoord 2023	Ja. De regels zijn zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn.	Ja. De aanvrager heeft toegang tot de regeling en het aanvraagformulier op de gemeentelijke website.
Stimuleringsregeling klimaatadaptatie 2022-2025	Ja. De regels zijn zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn. In de regeling worden de voorwaarden en verplichtingen beschreven om in aanmerking te komen voor subsidie.	Deels. De aanvrager heeft geen toegang tot de regeling via de website van de gemeente. De aanvrager heeft wel toegang tot het aanvraagformulier.
Tijdelijke subsidieregeling VHF Geleen Zuid & Kluis 2023	Ja. De regels zijn zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn.	Ja. De aanvrager heeft toegang tot de regeling en het aanvraagformulier op de gemeentelijke website.
Topsporttalentenfonds gemeente Sittard-Geleen 2021-2024	Ja. De regels zijn zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn. In de regeling worden de voorwaarden en verplichtingen beschreven om in aanmerking te komen voor subsidie.	Deels. De aanvrager heeft toegang tot de regeling op de website van de gemeente. De aanvrager heeft toegang tot het aanvraagformulier via de website van Limburg Sport.
Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen	Ja. De regels zijn zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn.	Deels. De aanvrager heeft geen toegang tot de regeling via de website van de gemeente. De aanvrager heeft toegang tot het aanvraagformulier via de website 'www.oveheid.nl'.

Vrijwilligersorganisaties 2023	Deels. Voor de onderdelen Jeugd- en Jongerenwerk, Amateursport en Topsport wordt in de regeling per onderdeel de voorwaarden, verplichtingen en bijbehorende bedragen beschreven om voor de subsidie in aanmerking te komen. Voor Cultuur geldt dat enkel de bijbehorende bedragen per activiteit worden beschreven, niet de voorwaarden en verplichtingen.	Ja. De aanvrager heeft toegang tot de regeling en het aanvraagformulier. op de gemeentelijke website.
Subsidieregeling duurzaam ondernemen Ambitieus MKB 046 2024-2025	Ja. De regels zijn zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn.	Deels. De aanvrager heeft geen toegang tot de regeling via de website van de gemeente. De aanvrager heeft toegang tot het aanvraagformulier via de website van Stadlabs.
Subsidieverordening inzameling oud papier	Ja. De regels zijn zo beschreven dat deze niet multi-interpreteerbaar zijn. De definitie van 'oud papier' wordt beschreven.	Nee. De aanvrager heeft geen toegang tot de regeling en het aanvraagformulier op de gemeentelijke website.

Als aanvulling hierop komt uit de ambtelijke interviews naar voren dat voor de afdeling Sport de subsidieregeling duidelijk is om subsidies toe te kennen. De kanttekening hierbij is dat het toekennen van subsidies voor evenementen lastig kan zijn. De regeling biedt niet altijd voldoende houvast om te bepalen of een subsidie verleend moet worden of niet. Dan wordt samen met collega's een beslissing gemaakt. Voor de afdeling Cultuur geldt ook dat evenementen een lastig onderwerp zijn. De evenementenwereld is de afgelopen jaren veranderd. Het afgesproken budget is niet voldoende voor de aanvragen die binnenkomen. Medewerkers hebben behoefte aan een afwegingskader om te zien op welk niveau gesubsidieerd kan worden. Met andere gemeenten is een gesprek gaande hierover omdat evenementen vaak een regionaal of bovenregionaal bereik hebben. Voor de afdeling Jeugd geldt de subsidiekaders werkbaar zijn om subsidies toe te kennen. Hetzelfde voor Stadlabs, waarbij vooral de mogelijkheid van het verstrekken van incidentele subsidies een uitkomst is. Voor het eerst zijn voor drie jaar middelen beschikbaar gesteld waardoor meer speelruimte is voor toekenningen.

Vaststelling

In het overzicht hieronder wordt per regeling beschreven of de vaststelling objectief en transparant is of niet. Voor de meeste regelingen geldt dat objectief staat beschreven hoe de vaststelling plaatsvindt. Dit houdt in dat in ieder geval wordt beschreven hoe het uiteindelijk uitgekeerde bedrag wordt vastgesteld, wat de ontvanger moet aanleveren voor vaststellen en hoe het bedrag wordt bepaald. Enkel voor de

regelingen Evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022, Incidentele subsidies vrijwilligerswerk 2015, Perspectief voor jongeren in Sittard-Geleen, Sportakkoord 2023 en Vrijwilligersorganisaties 2023 wordt de vaststelling niet beschreven in de regeling. Voor de regelingen Topsporttalentenfonds gemeente Sittard-Geleen 2021-2024 en Subsidieregeling duurzaam ondernemen Ambitieus MKB 046 2024-2025 geldt dat de vaststelling door een externe partner wordt uitgevoerd in plaats van de gemeente. Verder wordt in elke regeling transparant beschreven hoe de vaststelling plaatsvindt behalve voor de regelingen Evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022, Incidentele subsidies vrijwilligerswerk 2015, Perspectief voor jongeren in Sittard-Geleen, Sportakkoord 2023, Topsporttalentenfonds gemeente Sittard-Geleen 2021-2024, Vrijwilligersorganisaties 2023 en Subsidieverordening inzameling oud papier. Deze zijn niet op de website van de gemeente te vinden of via een ander kanaal en daarmee is geen sprake van transparantie. Daarnaast geldt voor de regelingen Afkoppelen Hemelwater Sittard-Geleen '24-'26, Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022, Stimuleringsregeling klimaatadaptatie 2022-2025, Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen en Subsidieregeling duurzaam ondernemen Ambitieus MKB 046 2024-2025 dat de manier van vaststellen beschreven staat in de regeling alleen zijn deze niet vindbaar via de website van de gemeente maar via 'www.mijnoverheid.nl'. Uit het casusonderzoek blijkt dat in de toekenning van een subsidie altijd wordt benoemd hoe het proces van vaststelling verloopt.

Overzicht regelingen Sittard Geleen: vaststellen

Regeling	Objectief[10]	Transparant[11]
Accommodatiebeleid 2019	Ja. In de regeling is beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld.	Ja. De subsidieregeling is op de website van de gemeente Sittard-Geleen te vinden. In de regeling zelf is het proces van vaststelling beschreven.
Afkoppelen Hemelwater Sittard-Geleen '24-'26	Nee. In de regeling is niet beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld.	Ja. De subsidieregeling is op de website van de gemeente Sittard-Geleen te vinden. In de regeling zelf is het proces van vaststelling duidelijk beschreven. NB: Deze regeling heet op de website van de gemeente 'Subsidie afkoppeling regenwater'.

[10] Met objectief wordt bedoeld dat de regels voor vaststelling op zo een manier zijn beschreven dat deze niet multi-interpretabel zijn. De inwoner weet daardoor op basis van welke criteria een vaststelling wordt gedaan, wat de ontvanger moet aanleveren en hoe het uiteindelijke subsidiebedrag wordt bepaald. Ook voor de subsidiebeoordelaar geldt dat deze aan de hand van de regels objectief, dus zonder multi-interpreteerbaarheid, kan bepalen of een subsidie vastgesteld kan worden.

[11] Met transparant wordt bedoeld dat de inwoner van Sittard-Geleen open, eerlijk en toegankelijk toegang heeft tot een beschrijving dat en hoe gekomen wordt tot een vaststelling. Het is bijvoorbeeld vindbaar op de website van de gemeente en is vermeld in de toekenning van een subsidie.

Evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022	Deels. Nee. In de regeling is niet beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld. Wel wordt beschreven wat de aanvrager als verantwoording moet aanleveren.	Ja. De subsidieregeling is op de website van de gemeente Sittard-Geleen te vinden.
Incidentele subsidies vrijwilligerswerk 2015	Nee. In de regeling is niet beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld.	Deels. informatie over de regeling vindbaar is op de website van de gemeente. Dit is onder een andere naam, namelijk 'incidentele subsidie vrijwilligersorganisatie'. De regeling zelf is niet terug te vinden op de website.
Monumenten en klein erfgoed Sittard-Geleen	Ja. In de regeling is beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld.	Ja. De subsidieregeling is op de website van de gemeente Sittard-Geleen te vinden. In de regeling zelf is de manier van vaststelling beschreven.
Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022	Ja. In de regeling is beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld.	Deels. De subsidieregeling is vervallen en is daarom niet vindbaar.
Perspectief voor jongeren in Sittard-Geleen	Deels. In de regeling is niet beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld. Wel wordt beschreven wat de aanvrager als verantwoording moet aanleveren.	Deels. De subsidieregeling is vervallen en is daarom niet vindbaar
Professionele instellingen 2023	Ja. In de regeling is beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld.	Ja. De subsidieregeling is op de website van de gemeente Sittard-Geleen te vinden. In de regeling zelf is het proces van vaststelllen beschreven.
Sportakkoord 2023	Nee. In de regeling is niet beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld.	Deels. Een link met informatie over de regeling vindbaar is op de website van de gemeente. In de regeling wordt niets over het proces van vaststellen beschreven.

Stimuleringsregeling klimaatadaptatie 2022-2025	Ja. In de regeling is beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld.	Deels. De subsidieregeling is niet op de website van de gemeente Sittard-Geleen te vinden. In de regeling is het proces van vaststellen beschreven.
Tijdelijke subsidieregeling VHF Geleen Zuid & Kluis 2023	Ja. In de regeling is beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld.	Ja. De subsidieregeling is op de website van de gemeente Sittard-Geleen te vinden. In de regeling zelf is het proces van vaststellen beschreven.
Topsporttalentenfonds gemeente Sittard-Geleen 2021-2024	Nee. In de regeling is niet beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld. Er wordt enkel benoemd dat Team Sport Limburg hierover gaat.	Deels. De regeling is op de website van Limburg Sport beschreven. Op de website wordt niets over het proces van vaststellen beschreven.
Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen	Ja. In de regeling is beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld.	Deels. De regeling is niet op de website van de gemeente Sittard-Geleen beschreven. Op de website 'www.overheid.nl' is de regeling, inclusief manier van vaststellen, beschreven.
Vrijwilligersorganisaties 2023	Deels. In de regeling is niet beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld. Wel is beschreven wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en welk eindbedrag wordt vastgesteld.	Deels. In de regeling wordt niets over de manier van vaststellen beschreven. De regeling is vindbaar op de website van de gemeente onder de naam 'Aanvragen jaarlijkse subsidie vrijwilligersorganisatie'.
Subsidieregeling duurzaam ondernemen Ambitieus MKB 046 2024-2025	Nee. In de regeling is niet beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld. Er wordt enkel benoemd dat Stadslabs hierover gaat.	Deels. In de regeling wordt beschreven dat Stadlabs het proces van vaststellen gaat. Hoe dit proces verloopt, daarover wordt niets over vermeld. De regeling is vindbaar op de website van de gemeente.
Subsidieverordening inzameling oud papier	Ja. In de regeling is beschreven op basis van welke criteria wordt vastgesteld, wat de aanvrager hiervoor moet aanleveren en hoe het eindbedrag wordt vastgesteld.	Nee. In de regeling wordt niets over het proces van vaststellen beschreven. Deze is niet vindbaar op de website van de gemeente.

2.4 Toetsing normenkader

Voor de toetsing aan de norm werken we met de volgende termen in volgorde van niet voldoen tot voldoen:

- Voldoet niet: dit betekent dat op geen enkele wijze (0%) wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet beperkt: dit betekent dat voor een klein deel (<=50%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet merendeels: dit betekent dat voor een groter deel (>50%, <75%) wel dan niet wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet: dit betekent dat volledig (100%) wordt voldaan aan de norm.

Normen	Toetsing
Algemeen	
1) Een compleet totaaloverzicht naar aard en omvang van zowel alle beschikbare subsidieregelingen als verstrekte subsidies is beschikbaar voor de jaren 2022, 2023 en 2024 (voor 2024 zal uiteraard nog geen compleet overzicht van toegekende subsidies beschikbaar zijn).	Voldoet beperkt. Het grootste deel van de verstrekte subsidies is opgenomen in het subsidieregister, echter is tijdens het onderzoek gebleken dat het subsidieregister incompleet was voor meerdere regelingen.
2) De gegevens onder 1 zijn via deskresearch makkelijk te achterhalen.	Voldoet beperkt. Het subsidieregister is raadpleegbaar, maar niet compleet gebleken en het heeft meerdere uitvragen gekost om het overzicht completer te krijgen. Waarbij nog steeds onduidelijk is of het uiteindelijke beeld daadwerkelijk compleet is.
3) De verdeling van de verantwoordelijkheden ligt eenduidig vast in bijvoorbeeld de ASV, de mandaatregeling en in eventuele subsidieregels. Het vier-ogen principe wordt toegepast.	Voldoet. De verantwoordelijkheden liggen vast in de ASV, subsidieregelingen en mandaatregelingen. Subsidieverstrekkingen kennen altijd een check door meerdere ambtenaren.
4) Er wordt minimaal voldaan aan artikel 4.24 van de Awb, maar bij voorkeur frequenter en breder.	Voldoet niet. Er is geen (met de raad gedeelde) evaluatie van de Algemene Subsidieverordening overlegd. Echter de ASV dateert van 2020 en 2024 is ten tijde van het onderzoek nog niet als kalenderjaar afgesloten. Maar ook van de voorgaande ASV is desgevraagd en bij het besluit over de ASV van 2020 geen (met de raad gedeelde) evaluatie overlegd. Ook van de door het college vastgestelde subsidieregelingen is desgevraagd geen schriftelijke (met de raad gedeelde) evaluatie overlegd.

Rechtmatigheid en kaders	
5) Er wordt voldaan aan titel 4.2 van de Awb en er zijn eenduidige spelregels en werkafspraken voor subsidieverlening.	Voldoet merendeels. Er zijn werkafspraken voor subsidieverlening. Werkprocessen worden wel per afdeling verschillend ingevuld.
6) De regels voor het toekennen en vaststellen van subsidie zijn vooraf bekend bij belanghebbenden en zijn eenduidig en objectief.	Voldoet deels. De geïnterviewde aanvragers zijn bekend met de regels, maar meermaals is door hen aangegeven dat subsidieregels niet altijd makkelijk raadpleegbaar zijn via de website van de gemeente. Uit het onderzoek blijkt dat ook niet alle subsidieregelingen raadpleegbaar zijn op de gemeentelijke website en dat de eenduidigheid en objectiviteit ook niet in alle regelingen even goed op orde is. NB: deze norm kent de nadrukkelijke nuancering dat er meer belanghebbenden zijn dan de huidige ontvangers, maar dat deze buiten de scope van dit onderzoek vallen.

3. Bevindingen doeltreffendheid

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de bevindingen doeltreffendheid van het subsidiebeleid van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen. Eerst zijn in de rode kaders de bevindingen *per deelvraag* op hoofdlijnen weergegeven, gevolgd door een onderbouwing van dat antwoord. Het hoofdstuk sluit af met een toetsing aan het normenkader. *De snelle lezer kan volstaan met het lezen van de beantwoording op hoofdlijnen in de rode kaders.*

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvragen behandeld:

7. Zijn de doelen die met subsidies worden nagestreefd concreet gemaakt, ook i.r.t. de achterliggende maatschappelijke doelen?
8. (Hoe) wordt vastgesteld of met het verstrekken van subsidie ook wordt/is bijgedragen aan de beoogde maatschappelijke doelen (ex-ante, ex-durante en ex-post)?

3.2 Bevindingen doeltreffendheid

7. Zijn de doelen die met subsidies worden nagestreefd concreet gemaakt, ook i.r.t. de achterliggende maatschappelijke doelen?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- In de meeste regelingen zijn breed geformuleerde maatschappelijke effecten benoemd. Deze zijn in de regeling niet vertaald in eenduidige aan SMART-doelen gerelateerde prestaties en KPI's. De meeste regelingen bevatten overigens vaak weer wel een beschrijving van de beoogde prestaties en activiteiten.
- Dit blijkt ook uit de casusanalyse waar in de aanvragen en de beschikking veelal slechts verwezen wordt naar algemene doelen en maatschappelijke effecten.
- Uit de interviews blijken daarvoor verschillende verklaringen: de doelen in het beleid zijn niet concreet en het is lastig om te komen tot concrete doelen en meetbare maatschappelijke effecten. Wel wordt bij een aantal professionele instellingen opgavegestuurd gewerkt, waarbij de gemeente het 'wat' (de doelen en effecten) formuleert en de instelling 'hoe' (met welke activiteiten) dat bereikt gaat worden.

Onderbouwing

In onderstaande tabel zijn per regeling de daarin genoemde doelen en maatschappelijke effecten opgesomd. Verder is daarop een oordeel gegeven of deze doelen zijn vertaald in maatschappelijke effecten concreet zijn, waarbij we als norm hanteren dat er maatschappelijk effecten zijn beschreven en dat de doelen SMART zijn geformuleerd en daarnaast KPI's met streefwaarden bevatten.

Overzicht regelingen Sittard Geleen: Zijn de doelen die worden nagestreefd concreet?		
Regeling	**Doelen die met subsidies worden nagestreefd zoals blijkt uit de regeling**	**Mate van concreetheid (SMART met KPI's en streefwaarden)**
Accommodatiebeleid 2019	De bevordering van leefbaarheid in wijken en kernen beoogd de instandhouding van een limitatief aantal benoemde gemeenschapshuizen en overige accommodaties waarin maatschappelijke activiteiten op het terrein van jeugd, sociale ontmoeting, cultuur of sport worden uitgeoefend, te ondersteunen door subsidiëring van een deel van de huisvestingskosten of een bijdrage in het eigenaarsonderhoud.	Het beoogde maatschappelijk effect (leefbaarheid en in standhouden gemeenschapshuizen) is beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat wel (beoogde) en meetbare concrete prestaties/activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.
Afkoppelen Hemelwater Sittard-Geleen '24-'26	Een meer duurzame en klimaatrobuuste leefomgeving beoogd, waarbij bedrijven, particulieren, stichtingen en corporaties worden gestimuleerd om (schone) verharde oppervlakken die nu nog in de rioolstelsels lozen af te koppelen. Dit afkoppelen heeft tot doel de wateroverlast in het stedelijk gebied te verminderen, verdroging tegen te gaan, de oppervlaktewater-kwaliteit te verbeteren en minder schoon water naar de zuiveringsinstallatie te transporteren.	Het beoogde maatschappelijk effect (duurzame en klimaatrobuuste leefomgeving) is beschreven en wel vertaald in SMART-doelen maar zonder KPI's voor de regeling. De regeling omvat wel (beoogde) en meetbare concrete prestaties/activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.
Evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022	Overwegende dat het gemeentebestuur de leefbaarheid, de sociale cohesie en de profilering van de gemeente wil bevorderen door het verstrekken van subsidies voor evenementen die daaraan bijdragen.	Het beoogde maatschappelijk effect (leefbaarheid, sociale cohesie en profilering van de gemeente) is weinig concreet beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat wel (beoogde) en meetbare concrete prestaties/activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.

Incidentele subsidies vrijwilligerswerk 2015	Overwegende de wenselijkheid om vernieuwing in het aanbod van vrijwilligersorganisaties te stimuleren en burgerinitiatief te bevorderen.	Het beoogde maatschappelijk effect (burgerinitiatieven) is weinig concreet beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat wel (beoogde) en meetbare concrete prestaties/activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.
Monumenten en klein erfgoed Sittard-Geleen	Mede gelet op de Beleidsnota archeologie en monumenten d.d.13 september 2012.	Het beoogde maatschappelijk effect is niet beschreven in de regeling en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat wel (beoogde) prestaties/ activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.
Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022	Gelet op de noodzaak tot het inhalen van onderwijsachter-standen, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling van jeugdigen gedurende en na de coronacrisis en de mogelijkheden die het gemeentebestuur daartoe heeft door het verstrekken van subsidies die aan het herstel kunnen bijdragen.	Het beoogde maatschappelijk effect (minder onderwijsachterstanden etc.) is weinig concreet beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat wel (beoogde) prestaties/ activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.
Perspectief voor jongeren in Sittard-Geleen	Overwegende dat het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in december 2020 en februari 2021 geld ter beschik-king heeft gesteld voor het bieden van perspectief aan jongeren in coronatijd.	Het beoogde maatschappelijk effect (bieden van perspectief) is weinig concreet beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat wel (beoogde) en meetbare concrete prestaties/activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.
Professionele instellingen 2023	Gelet op de vastgestelde kaders en doelen zoals vastgelegd in de Programmabegroting.	De regeling bevat geen beschrijving van maatschappelijke effecten en doelen. Verwezen wordt naar kaders en doelen zoals vastgelegd in de programmabegroting. Het college dient volgens de regeling voorafgaand aan de

		subsidieaanvraag eventuele wijzigingen in de gewenste omvang of kwaliteit van de basisdiensten ten opzichte van het lopende subsidietijdvlak; en een omschrijving van de uit te voeren veranderopgaven op grond van de beleidsdoelstellingen uit de programmabegroting en door de raad vastgestelde beleidsnota's aan te geven. Er is daarmee in de regeling geen samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties opgenomen. Dit dient in de 'uitvraag' van het college te zijn opgenomen. In de onderzochte beschikkingen en uitvraag komen doelen en maatschappelijke effecten vanuit de kaders van de begroting soms voor. De doelen die zijn beschreven zijn over het algemeen niet SMART, bevatten geen KPI's met streefwaarden.
Sportakkoord 2023	In het Sportakkoord worden de volgende drie ambities beschreven: 1. het versterken van het fundament van de sport; 2. het vergroten van het bereik van de sport; 3. meer betekenis geven aan sport. In het Sportakkoord is beschreven wat er in Sittard-Geleen allemaal al wordt gedaan dat bijdraagt aan de ambities van het Sportakkoord. Hierin wordt onder andere het beweegstimuleringsprogramma van Ecsplore benoemd, het bouwen aan een Sportplatform, het sportloket en de sportservices, fysieke bijeenkomsten en het aanstellen van de coördinator Sport & preventie. Daarnaast zijn er zes strategieën opgesteld om verder te werken aan het bereiken van deze ambities: • inclusie en diversiteit • sociaal veilige sport • vitale sportaanbieders • vaardig in bewegen • ruimte voor sport en bewegen • maatschappelijke waarde van topsport	Het beoogde maatschappelijk effect (versterken fundament van de sport, vergroten bereik van sport etc) is overwegend weinig concreet beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat geen (beoogde) prestaties/ activiteiten. Er is een beperkte samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.

Stimuleringsregeling klimaatadaptatie 2022-2025	Met de subsidieregeling wordt beoogd om eigenaren of huurders van een gebouw tegemoet te komen in de kosten van de realisatie van het klimaatbestendig maken van (de omgeving van) gebouwen met als doel een bijdrage te leveren aan het voorkomen van wateroverlast in het bebouwde gebied of op het voorkomen van schade aan eigen pand bij wateroverlast in het bebouwde gebied.	Het beoogde maatschappelijk effect (klimaatbestendig maken van gebouwen, voorkomen van wateroverlast) is weinig concreet beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat (beoogde) prestaties/activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.
Tijdelijke subsidieregeling VHF Geleen Zuid & Kluis 2023	Doel van deze subsidieregeling is het verduurzamen van 251 woningen naar label B of 3 label sprongen in de wijken Geleen-Zuid en Kluis. Middels deze subsidie wordt een bijdrage geleverd aan het verbeteren van de woonkwaliteit en de leefbaarheid in een duurzame en veilige woonomgeving door middel van fysieke ingrepen. De focus ligt daarbij op de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad voor wooneigenaren.	Het beoogde maatschappelijk effect (verduurzamen woningen) is algemeen beschreven en vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat (beoogde) prestaties/activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.
Topsporttalentenfonds gemeente Sittard-Geleen 2021-2024	Het doel van het Topsporttalentenfonds is het stimuleren en ondersteunen van sporters, die verbonden zijn aan de gemeente Sittard-Geleen, in hun sportieve ontwikkeling, waarbij hun sportieve doelstellingen in het kader daarvan kunnen worden nagestreefd. Dit wordt mogelijk gemaakt door het verlenen van een waarderingssubsidie voor sporters als tegemoetkoming in de onkosten die de sporters maken ten behoeve van hun sportbeoefening.	Het beoogde maatschappelijk effect (stimuleren en ondersteunen van sporters in hun sportieve ontwikkeling) is beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat (beoogde) prestaties/activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.
Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen	Staat niet expliciet benoemd, maar de regeling voorziet in het verstrekken van middelen voor het realiseren van nieuwbouw of vervangende nieuwbouw van schoolgebouwen.	Het beoogde maatschappelijk effect is niet beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat (beoogde) prestaties/activiteiten. Er is een vermoedelijke maar niet expliciet benoemde samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.

Vrijwilligersorganisaties 2023	Een subsidieontvanger spant zich in om: 1. deelnemers, vrijwilligers en beroepskrachten in voldoende mate bij het beleid van de vrijwilligersorganisatie en bij de uitvoering daarvan te betrekken. 2. samen te werken met andere organisaties gericht op de verwezenlijking van gezamenlijke en/of samenhangende doelen. 3. te voorkomen en tegengaan dat enige activiteit wordt verricht, die discriminatie oplevert wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, burgerlijke staat, leeftijd, seksuele voorkeur, fysieke of verstandelijke beperking of op welke grond dan ook. 4. de emancipatie van vrouwen, ouderen, LHTBI-ers, gehandicapten en migranten te bevorderen. 5. duurzaamheid, cradle to cradle en fairtrade te bevorderen. 6. zich te houden aan het gemeentelijk aanbestedingsbeleid. 7. zich te houden aan de eisen van goed, transparant en verantwoord bestuur en toezicht.	Het beoogde maatschappelijk effect is op onderdelen (inspannen om emancipatie en duurzaamheid te bevorderen) beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat (beoogde) prestaties/activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.
Subsidieregeling duurzaam ondernemen Ambitieus MKB 046 2024-2025	Overwegende, dat het gewenst is om een subsidieregeling vast te stellen om ondernemers in het kader van de energietransitie en duurzaam ondernemen te stimuleren om te investeren in verduurzaming.	Het beoogde maatschappelijk effect (duurzaam ondernemen) is algemeen beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat (beoogde) prestaties/activiteiten. Er is een samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.
Subsidieverordening inzameling oud papier	Een doel staat niet beschreven, maar de subsidieverordening richt zich op het bieden van een vergoeding voor het inzamelen van oud papier.	Het beoogde maatschappelijk effect (vermoedelijk inzamelen van oud papier) is niet beschreven en niet vertaald in SMART-doelen met KPI's voor de regeling. De regeling omvat (beoogde) prestaties/activiteiten. Er is een beperkte samenhang tussen maatschappelijk effect, doelen en prestaties.

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat bij de meeste regelingen doelen benoemd zijn. Maatschappelijke effecten die daarmee beoogd zijn, worden in de regel weinig concreet beschreven. Doelen in de regelingen zijn overwegend niet vertaald in SMART-doelen met KPI's. De meeste regelingen bevatten wel een beschrijving van de beoogde prestaties en activiteiten. Als dat het geval is, is er een samenhang met doelen en maatschappelijke effecten (ook al zijn die weinig concreet beschreven). Dit blijkt ook uit de casusanalyse waar in de aanvragen en de beschikking veelal slechts verwezen wordt naar algemene doelen en maatschappelijke effecten. Voor de verordening inzameling oud papier en de verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen zijn geen doelen aangetroffen.

In praktijk lijken, naast het (vermoeden van) bijdragen aan gemeentelijke doelen, vooral ook budgettaire ruimte en gebruik belangrijke criteria voor toekenning van subsidie. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het volgende citaat uit een voorstel voor toekenning: "Zowel het subsidiebedrag ten behoeve van bemiddeling, makelaarsfunctie (€ 136.100) als de bijdrage ten behoeve de lesgeldsubsidie (€ 80.000) passen binnen het budget voor muziekonderwijs in 2023 ad € 314.000. Er wordt voorgesteld het budget vooralsnog niet af te ramen maar met de ruimte te proberen een impuls te geven aan de leerlingaantallen. "

Uit de casusanalyse blijkt ook dat de verantwoording veelal op input (geld en FTE), throughput (processen en activiteiten) en output (aantallen activiteiten, aantal deelnemers, aantal gebruikers) gaat en weinig tot geen verantwoording op de maatschappelijke effecten die door de gemeente zijn benoemd in de regelingen. Opgemerkt dient te worden dat in de beschikkingen hier ook niet naar wordt gevraagd. Dit is een beeld dat uit onderzoeken naar het subsidiebeleid in andere gemeenten ook blijkt. Dat betekent niet dat het sturen op maatschappelijk effect niet mogelijk is. Zo zijn er gemeentelijke regelingen die zich richten op hele concrete maatschappelijke effecten zoals het reduceren van de dakoppervlakte met asbest bij bedrijfsgebouwen (gemeente Berkelland).

Ook in de interviews met de beoordelende ambtelijke vertegenwoordigers van de subsidies is nagegaan hoe gestuurd wordt op doelbereik en of de beleidskaders en subsidieregelingen daarin ondersteunend zijn. Uit de interviews blijkt dat het per beleidsthema verschilt in welke mate beleidskaders en subsidieregelingen daarin ondersteunend zijn. Bij het Sportakkoord is het wel duidelijk aan welke doelen moet worden bijgedragen, maar de doelen zijn niet heel concreet geformuleerd. De maatschappelijke waarde wordt als niet makkelijk meetbaar ervaren. Bij Cultuur wordt de subsidie verstrekt mede op basis van het aantal leden, dat is een praktische indicator voor cultuurdeelname. Bij Stadslabs is sprake van een experimenteel platform waar het lastig is om alles van tevoren dicht te timmeren. De grotere doelen zijn wel

duidelijk, maar op welk doel resultaat geboekt gaat worden is van tevoren niet precies te bepalen. Bij accommodaties is bewust niet gekozen voor teveel concrete prestaties, juist om verenigingen en besturen de ruimte geven om hun eigen doelen na te streven. Wel wordt gestuurd op bezoekers- en ledenaantallen. Bij jeugd- en jongerenwerk zijn de doelen breed en abstract (bijvoorbeeld bevorderen gezondheid), dan is het wel mogelijk om deelnemers te tellen. Maar bij schoolmaatschappelijk werk wordt dat als lastiger ervaren. Bij professionele instellingen in welzijn wordt meer gewerkt met maatschappelijke opgaven (afgeleid van gemeentelijke doelen) waar de instellingen aan moeten bijdragen. Daarbij is het van belang de opgave goed inhoudelijk en uitvoeringsgericht te definiëren. Dat gebeurt in afstemming met de instelling, waarbij ook relevante ontwikkelingen worden meegewogen. Bij incidentele subsidies wordt wel een meer uitvoeringsopgave met een doel en de contouren van de uit te voeren activiteiten meegegeven.

Perspectief subsidieontvangers
Voor de grote instellingen in de gemeente geldt dat er regelmatig overleggen zijn met medewerkers van de gemeente. In deze overleggen worden de gemeentelijke doelen besproken en de opgaven waar de instellingen aan moeten voldoen. Voor hen is het hierdoor duidelijk aan welke gemeentelijke doelen zij moeten bijdragen. Voor de kleine organisaties geldt dat zij in meerderheid niet weten aan welke gemeentelijke doelen zij moeten bijdragen. Deze staan bijvoorbeeld nauwelijks of niet in aanvraagformulieren vermeldt. De gemeente vraagt in aanvraagformulieren niet specifiek in hoeverre de activiteiten van deze organisaties bijdragen aan gemeentelijke doelen.

8. (Hoe) wordt vastgesteld of met het verstrekken van subsidie ook wordt/is bijgedragen aan de beoogde maatschappelijke doelen (ex-ante, ex-durante en ex-post)?

Bevindingen op hoofdlijnen:
- Ex-ante kan via het opnemen van doelen in subsidieregelingen en -voorwaarden gestuurd worden op het bijdragen aan doelen. Uit voorgaande paragraaf blijkt dat de verbinding tussen beleid en subsidies in de regelingen algemeen en in de regel weinig concreet en specifiek is.
- Ex-durante (bij de aanvraag) wordt met name bij grote subsidieontvangende organisaties (vooral de subsidies die worden verstrekt vanuit de Regeling professionele instellingen) vooraf ingeschat of met het verstrekken van de subsidie ook wordt bijgedragen aan de beoogde maatschappelijke doelen zo blijkt uit de casusanalyse. Bij kleinere subsidieaanvragen is dat vanuit de casusanalyse niet herleidbaar.

- Bij grote subsidieontvangende organisaties is sprake van ex-durante toetsing op bijdrage aan het doelbereik door een cyclus van ambtelijk en bestuurlijk overleg. Dat kan ook leiden tot tussentijdse aanpassingen.
- Een ex-post toetsing bij kleinere aanvragen vindt niet plaats omdat de toekenning ook gelijk de vaststelling van de subsidie is (geen verantwoording). Bij grotere subsidieontvangende organisaties blijkt uit de casusanalyse dat in de verantwoording merendeels niet expliciet wordt aangegeven aan welke doelen de gesubsidieerde activiteiten hebben bijgedragen. Wel wordt gerapporteerd over de uitgevoerde activiteiten.

Onderbouwing

Bij aanvragen tot € 50.000 is de toekenning ook gelijk de vaststelling van de subsidie. Verantwoording wordt daar niet gevraagd. Bij deze subsidieontvangers is alleen sprake van een ex-ante toetsing (bij de beoordeling van de aanvraag) op de bijdrage aan beoogde maatschappelijke doelen. Uit de casusanalyse blijkt dat van de 19 aanvragen waarbij de toekenning ook gelijk de vaststelling is:

- Bij 3 aanvragen sprake is van een expliciete verwijzing naar doelen bij de aanvraag.
- Bij 9 aanvragen geen verwijzing is naar doelen.
- Bij 7 aanvragen een mogelijke aanwijzing is voor een relatie met doelen omdat bijvoorbeeld een activiteitenoverzicht is bijgevoegd.

Bij de grote subsidieontvangende organisaties (11 in casusanalyse) waar sprake is van verantwoording is vaker wel (6 keer) sprake van een verwijzing naar gemeentelijke doelen dan niet (1 keer) of deels/mogelijk (4 keer) bij de aanvraag (ex-ante). In de beschikkingen is sprake van afspraken over uit te voeren activiteiten, de besteding van middelen en te realiseren prestaties. Uit de interviews en bij sommige casussen blijkt dat tussentijds rapportages worden aangeleverd voor een ex-durante toetsing. Sowieso is bij professionele instellingen sprake van reguliere tussentijdse contactmomenten (minimaal 2 keer per jaar) op ambtelijk en bestuurlijk niveau. In die gesprekken wordt ingegaan op de vraag of activiteiten worden gerealiseerd en of deze aanpassing behoeven. In de ontvangen verantwoording (ex-post) bij de onderzochte casussen wordt in de meeste verantwoordingen (10) niet expliciet verwezen naar de bijdrage aan de maatschappelijke doelen. In één geval is daar wel sprake van.

Uit de interviews met de ambtelijke organisaties blijkt dat bij verschillende beleidsthema's gestuurd wordt op output in de vorm het aantal leden, deelnemers en bezoekers, daarmee kan de deelname aan activiteiten worden bepaald. Daarmee wordt bepaald of de subsidieverstrekking heeft bijgedragen aan doelen van de gemeente.

Zeker bij de grote groep structurele vrijwilligerssubsidies gaat het niet (direct) om de bijdrage aan de gemeentelijke doelen. Het betreft hier meer een waardering voor de activiteiten van deze vrijwilligersorganisaties. Denk aan deelname aan culturele activiteiten, gebruik van accommodaties, deelname aan beweegprogramma's et cetera. Bij andere grote instellingen is het lastiger te bepalen volgens respondenten. Dat geldt met name bij welzijn en jeugd en bij subsidies die voor experimenten (zoals Stadslabs) worden verstrekt.

Perspectief subsidieontvangers
Voornamelijk voor de kleinere subsidie-aanvragende organisaties geldt dat bij de aanvraag van subsidie al niet duidelijk is aan welke gemeentelijke doelen de activiteit(en) moet(en) bijdragen. Hierdoor weten zij ook niet of zij hebben bijdragen aan gemeentelijke doelen met deze activiteit(en). Grotere instellingen in de gemeente geven aan dat de activiteiten die zij uitvoeren bijdragen aan gemeentelijke doelen. Dit weten zij omdat zij regelmatig in gesprek zijn met de gemeente over gemeentelijke doelen en opgaven. Grote instellingen geven ook aan dat omdat niet gewerkt wordt met (concrete) KPI's en streefwaarden, zij op zoek zijn naar andere manieren van sturing op doelbereik. Zo gaf een grote subsidie ontvangende instelling aan dat zij (constante) gesprekken heeft met de gemeente over de productiviteit, tarieven en *overhead*.

3.3 Toetsing normenkader

Voor de toetsing aan de norm werken we met de volgende termen in volgorde van niet voldoen tot voldoen:

- Voldoet niet: dit betekent dat op geen enkele wijze (0%) wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet beperkt: dit betekent dat voor een klein deel (<=50%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet merendeels: dit betekent dat voor een groter deel (>50%, <75%) wel dan niet wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet grotendeels: dit betekent dat voor een zeer groot gedeelte (>75%) wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet: dit betekent dat volledig (100%) wordt voldaan aan de norm.

Normen	Toetsing
7) In de regels waar subsidieaanvragen aan moeten voldoen, staan doelen (en eventueel aan deze doelen gekoppelde indicatoren) geformuleerd die concreet zijn en gekoppeld worden aan de maatschappelijke doelen van de gemeente.	Voldoet beperkt. In de verreweg de meeste regelingen zijn concrete doelen en indicatoren niet genoemd en/of is de relatie met het beoogde maatschappelijk effect niet eenduidig (meetbaar). Met name kleinere subsidieontvangers zijn beperkt bekend met gemeentelijke doelen en opgaven.
8) De gemeente maakt (middels beschikkingen) i.r.t. deze doelen met subsidieontvangers objectieve en transparante afspraken over de uit te voeren activiteiten, de te realiseren prestaties en/of de besteding van de subsidies. Deze afspraken worden aantoonbaar gemonitord en geëvalueerd.	Voldoet grotendeels. Hoewel de link met de doelen niet overal duidelijk is, worden in de beschikkingen veelal afspraken benoemd over uit te voeren activiteiten, de te realiseren prestaties en de besteding van de subsidies. Hierop wordt gemonitord en geëvalueerd, in beperkte mate op effect. Dit geldt voor de subsidies van € 50.000 of meer. Hiervoor geldt namelijk een verantwoordingsplicht.

4. Bevindingen doelmatigheid

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de bevindingen de doelmatigheid van het subsidiebeleid van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen. Eerst zijn in de rode kaders de bevindingen *per deelvraag* op hoofdlijnen weergegeven, gevolgd door een onderbouwing van dat antwoord. Het hoofdstuk sluit af met een toetsing aan het normenkader. *De snelle lezer kan volstaan met het lezen van de beantwoording op hoofdlijnen in de rode kaders.*

In dit hoofdstuk worden de volgende deelvragen behandeld:

9. (Hoe) wordt geëvalueerd of de gemaakte kosten in verhouding staan met de prestaties en behaalde maatschappelijke doelen?
10. (Hoe) wordt geëvalueerd of met een andere verdeling van subsidies over de subsidieontvangers misschien doelmatiger resultaten behaald kunnen worden?
11. (Hoe) wordt afgewogen of subsidiëring het meest geëigende instrument is om de doelen mee te realiseren?

4.2 Bevindingen doelmatigheid

9. (Hoe) wordt geëvalueerd of de gemaakte kosten in verhouding staan met de prestaties en behaalde maatschappelijke doelen?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Voor kleinere subsidies die worden verstrekt uit verschillende regelingen wordt geen verantwoording gevraagd en wordt niet expliciet gestuurd op doelmatigheid tijdens en na de uitvoering van de activiteiten die zijn gesubsidieerd.
- Voor grotere subsidies wordt volgens respondenten in directe overleggen de sturing op doelbereik en financiën meegenomen. Er is in beperkte mate sprake van sturing op gerealiseerde kosten in verhouding tot gerealiseerde prestaties en doelen.

Onderbouwing
De begrotings- en verantwoordingssystematiek in de planning- en control cyclus kent een opbouw volgens programma's en de voorgeschreven taakvelden. In een groot deel van deze taakvelden worden subsidies verstrekt. In de jaarstukken wordt per taakveld inhoudelijk en financieel gerapporteerd.
Sturing vindt vooral plaats op over- en of onderbesteding, maar of de gemaakte kosten in verhouding staan tot de prestaties en behaalde doelen wordt niet expliciet benoemd en toegelicht. In de planning- en controlcyclus wordt bij meerdere programma's vermeld dat sprake is van subsidieverstrekking, maar een expliciete relatie tussen de gemaakte kosten met subsidieverstrekking en het behalen van doelen is daarin niet gemaakt. Dit is een beeld dat uit andere onderzoeken naar het subsidiebeleid in andere gemeenten ook blijkt.

Uit het casusonderzoek blijkt in de aanvragen van de subsidies dat voor de subsidies in de categorieën € 0-15.000 en € 15.000-50.000 geen duidelijke verwijzingen staan naar gemeentelijke doelstellingen of de bijdrage daaraan. Voor de subsidies in de categorie boven € 50.000 is dit meestal wel het geval, waarbij de doelen wel veelal niet concreet en smart zijn. De inhoudelijke verantwoording op de subsidie is slechts in enkele gevallen aanwezig in de dossiers van het casusonderzoek. De onderzochte professionele subsidies zijn de subsidies die zijn verstrekt voor het kalenderjaar 2023. Volgens de subsidieregeling en beschikking dienen professionele instellingen uiterlijk 1 mei van het jaar erop volgend (hier dus 1 mei 2024) hun verzoek tot subsidievaststelling in te dienen. Deze verzoeken tot subsidievaststelling worden gedurende de maanden mei/juni/juli/augustus ambtelijk beoordeeld en richting het college c.q. teammanager geleid ter besluitvorming. De verantwoordingen zijn wel ontvangen maar nog niet allemaal middels een vaststellingsbeschikking afgedaan. Daar waar aanwezig is gerapporteerd vanuit de subsidieontvanger en verantwoording is niet een op een te herleiden naar of aan te sluiten op gemeentelijke doelen. Daarmee kan vanuit het dossieronderzoek de doelmatigheid van de subsidies niet worden vastgesteld.

Ambtelijk geïnterviewden geven aan dat voor de subsidies in de categorieën € 0-15.000 en € 15.000-50.000 de gemeente niet expliciet stuurt op doelmatigheid stuurt. Hierin worden subsidies verstrekt en wordt erop vertrouwd dat de kosten in verhouding staan tot de prestaties en de prestaties conform aanvraag worden geleverd. Voor subsidies tot € 15.000,- is geen verantwoording nodig en is er vaak ook geen contact over de uitvoering en is de aanvraag met de beschikking meestal een administratief contact. Respondenten van de gemeente geven voor subsidies vanaf € 50.000 aan dat sturing op doelmatigheid niet zozeer via de verantwoordding gaat maar via de gesprekken met de subsidieontvangende organisatie en de samenwerking die men heeft met ketenpartners. Daarnaast reageren ambtenaren ook op signalen vanuit

de maatschappij en die worden meegenomen in de regelmatige gesprekken met ketenpartners.
Respondenten van de gemeente geven aan dat sturing op doelmatigheid over het algemeen niet plaats vindt. Volgens hen is het moeilijk te definiëren hoe efficiënt de aanpak is en of de gemaakte kosten in verhouding staan tot de bereikte doelen. Verder geven zij aan dat doelstellingen meestal niet SMART zijn geformuleerd en dan ook niet zijn voorzien van KPI's met streefwaarden. Daardoor wordt vooral op gerealiseerde input (bv geld en FTE) en output (gerealiseerde activiteiten) verantwoord[12].
Wel geven respondenten van de gemeente aan dat zij sturen op kostenefficiëntie. Dit doen zij dan door te kijken naar de uurtarieven. Dat is bijvoorbeeld in het programma 'Preventie met gezag' gebeurd door te kijken welke partij het laagste all-in uurtarief heeft. Verder sturen ambtenaren voor een aantal regelingen ook op het percentage eigen inkomsten van subsidieontvangers.

Geïnterviewde raadsleden hebben de indruk dat momenteel voor subsidies in de gemeente vooral op bedragen gestuurd wordt en bijna niet op doelen. De raadsleden delen de behoefte om duidelijker kaders neer te zetten voor de inhoud, bijvoorbeeld over bepaalde doelgroepen, of welke doelen zij belangrijk vinden als gemeente. Nu staan volgens deze geïnterviewde raadsleden deze doelen niet overzichtelijk op een rijtje, zijn ze niet SMART en zijn ze vaak moeilijk toegankelijk. Dat maakt het lastig om te bepalen of geleverde prestaties en resultaten ook in verhouding staan tot de gemaakte kosten.

Perspectief subsidieontvangers
Voor kleine subsidie ontvangende organisaties geldt dat zij weinig tot geen inzicht hebben in gemeentelijke doelen en opgaven. Hierdoor weten zij niet of de door hen gemaakte kosten in verhouding staan met het doelbereik. Grote subsidieaanvragers geven aan dat voor extra aanvragen voor middelgrote subsidiebedragen (tot € 50.000,-) een accountantsverklaring vereist is. Meerdere instellingen geven hierover aan dat deze kosten niet in verhouding staan tot de het toegekende subsidiebedrag. Een aantal grote subsidie ontvangende instellingen geven aan dat zij sturing ervaren op productiviteit, tarieven en overhead. Subsidieontvangers hebben behoefte aan meerjarige subsidieafspraken.

[12] Dit beeld treffen de onderzoekers in andere gemeenten ook aan.

10. (Hoe) wordt geëvalueerd of met een andere verdeling van subsidies over de subsidieontvangers misschien doelmatiger resultaten behaald kunnen worden?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- De gemeente Sittard-Geleen heeft geen planning voor periodieke evaluatie van subsidies, regelingen en de verordening.
- Op een aantal beleidsterreinen hebben evaluaties plaatsgevonden en bij andere beleidsterreinen wordt jaarlijks intern nagegaan of aanpassingen in de subsidieregeling nodig zijn.
- In geen van de ontvangen evaluaties is specifieke aandacht voor doelmatigheid. Het is daarmee niet aantoonbaar of een andere verdeling van subsidies over subsidieontvangers misschien doelmatiger is.

Onderbouwing

Het artikel 4.24 van de Awb stelt dat indien een subsidie op een wettelijk voorschrift berust, ten minste eens in de vijf jaar een evaluatie moet plaatsvinden. Op een paar uitzonderingen na vindt er geen officiële evaluatie plaats van de verordening, de regelingen en de langjarige subsidierelaties in de gemeente Sittard-Geleen. Er is geen planning voor een periodieke evaluatie van de subsidies, regelingen en verordening. In andere gemeenten, zoals Den Haag, zijn subsidieregelingen voor een vaste periode (meestal 4 jaar) vastgesteld. In de regelingen is opgenomen dat de regeling geëvalueerd wordt aan het einde van de looptijd van de regeling.

Volgens de geinterviewde gemeenteraadsleden worden evaluaties voor zover zij weten niet gedaan in lijn met de Awb bepaling dat minimaal eens per 5 jaar subsidies of regelingen/verordening moeten worden geëvalueerd.

In de toegezonden documenten is één evaluatie aanwezig: de evaluatie van het evenementenbeleid Sittard-Geleen uitgevoerd door het bureau Berenschot. Hierop zijn op basis van aanbevelingen acties benoemd en vastgesteld in de gemeenteraad. Ook is in een interview melding gemaakt van een evaluatie voor de subsidie ontvangende organisatie De Domijnen die is uitgevoerd en van waaruit een plan van aanpak is gemaakt voor een transitie. Deze is echter niet ontvangen. Verder geven respondenten van de gemeente geven aan dat voor een aantal regelingen de gemeente jaarlijks intern evalueert of men de regeling gaat aanpassen of wijzigen. Als aanpassingen of wijzigingen nodig zijn dan worden deze doorgevoerd en voorgelegd aan het college en waar nodig aan de gemeenteraad. In geen van de evaluaties wordt gerapporteerd over sturing op doelmatigheid.

11. (Hoe) wordt afgewogen of subsidiëring het meest geëigende instrument is om de doelen mee te realiseren?

Bevindingen op hoofdlijnen:

- Een algemeen beleidskader subsidies is niet aanwezig. Een beschreven afwegingskader voor de keuze voor subsidies of andere instrumenten is niet in de ontvangen documenten aangetroffen.
- De afweging of subsidiering of inkoop plaatsvindt wordt per beleidsterrein gemaakt.

Onderbouwing

In het casusonderzoek is in de aanvragen, beoordelingen en beschikkingen niet teruggevonden dat er een afweging is gemaakt of subsidiering het meest geëigende instrument is om de doelen van de gemeente mee te realiseren. In de documentatie is een beleidsnotitie over het verstrekken van subsidies aangetroffen[13]. Deze benoemt dat er ook andere instrumenten (inkoop, opdrachtverlening, sponsoring en samenwerkingsovereenkomsten) mogelijk zijn naast subsidies. Een afwegingskader daarvoor is in deze beleidsnotitie niet aangetroffen. Wel is er in het handboek inkoop beschreven dat er onderscheid is tussen subsidie en inkoop. De Algemene Subsidieverordening van de gemeente Sittard-Geleen gaat slechts in op subsidies en niet de keuze voor verschillende instrumenten. Uit onderzoek naar het subsidiebeleid in andere gemeenten blijkt dat er gemeenten zijn die een afwegingskader hebben voor het inzetten van subsidies, inkoop en sponsoring. De praktijk is echter vaker dat als overwogen wordt om subsidie te verstrekken dat advies wordt ingewonnen bij collega's met een juridische achtergrond.

Respondenten van de gemeente geven aan dat in sommige gevallen wel bewust is gekozen voor een regeling in plaats van een inkoopproces. De reden hiervoor was dan dat er veel verschillende aanvragers kunnen meedoen als het gaat om economie en duurzaamheid. Dan is vanwege de hoeveelheid werk voor het gemeentelijk apparaat een inkoopproces bijna niet te doen. Dit kost dan meer werk dat het opstellen van een goede regeling. In een ander geval zoals de keuze voor een subsidie of een ander instrument voor Stadslabs is de afweging een continue zoekproces, waar voorlopig vanwege de maatschappelijke functie voor een subsidie is gekozen.

Bij andere beleidsterreinen zoals in het sociaal domein werkt de gemeente niet enkel met subsidies, maar wordt ook ingekocht. Daarin kijkt de gemeente volgens respondenten vooral naar de soort activiteiten die nodig zijn. Voor individuele

[13] Beleid en interne regels voor de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen.

hulpvragen wordt het zorgaanbod meestal ingekocht (maatwerk). Voor blijvende zaken zoals bijvoorbeeld de jeugdinfrastructuur werkt de gemeente met structurele subsidies.

Hoewel er geen formeel afwegingskader is, volgt uit het voorgaande wel dat er op het niveau van individuele regelingen wel degelijk wordt nagedacht over de vraag of het instrument subsidie het meest geëigende instrument is.

Respondenten van de gemeente geven ook aan dat de gemeente geen sponsorbeleid heeft en dat dit een bewuste keuze is geweest. Wel kijkt de gemeente naar andere vormen van inkomsten waarin subsidie aanvragers kunnen worden geadviseerd.

4.3 Toetsing normenkader

Voor de toetsing aan de norm werken we met de volgende termen in volgorde van niet voldoen tot voldoen:

- Voldoet niet: dit betekent dat op geen enkele wijze (0%) wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet beperkt: dit betekent dat voor een klein deel (<=50%) wordt voldaan aan de norm
- Voldoet merendeels: dit betekent dat voor een groter deel (>50%, <75%) wel dan niet wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet grotendeels: dit betekent dat voor een zeer groot gedeelte (>75%) wordt voldaan aan de norm.
- Voldoet: dit betekent dat volledig (100%) wordt voldaan aan de norm.

Normen	Toetsing
9) De individuele subsidieregelingen worden periodiek geëvalueerd en waar nodig wordt de regeling of het bovenliggende beleid aangescherpt (is overigens ook norm voor doeltreffendheid).	Voldoet beperkt. Formele evaluaties van subsidieregelingen zijn niet voorhanden. Wel zijn er in enkele gevallen evaluaties op beleidsniveau of voor een specifieke organisatie. Respondenten geven aan dat sommige regelingen intern worden geëvalueerd en dat daarmee indien nodig de regelingen worden aangepast of gewijzigd.
10) Er is binnen de gemeente een vastgelegd afwegingskader om te bepalen of subsidiëring het meest geëigende instrument is.	Voldoet niet. Een vastgelegd afwegingskader om te bepalen of subsidiering het meest geëigende instrument is, is niet aangetroffen. Per beleidsterrein wordt er bepaald welk instrument het meest geëigend is.

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Aanleiding en onderzoeksvraag

Het verstrekken van subsidies is een van de instrumenten die een gemeente tot haar beschikking heeft om beleid(sdoelstellingen) te realiseren. Hoewel de bedragen van individuele subsidies kunnen variëren van klein tot zeer groot, gaan er in totaliteit vaak substantiële bedragen via subsidieverlening de deur uit. Subsidies zijn daarmee in financieel opzicht een significant beleidsinstrument dat doeltreffend, doelmatig en rechtmatig ingezet dient te worden. Doel van dit onderzoek is om (meer) inzichtelijk te maken hoe en in hoeverre geborgd is dat de subsidies en subsidieregelingen van de gemeente Sittard-Geleen doeltreffend en doelmatig zijn. Ook biedt het onderzoek inzicht hoe geborgd is dat de verstrekking van subsidies overeenkomt met de uitgangspunten van relevante wet- en regelgeving (rechtmatigheid). Gemeenten kunnen het instrument subsidies inzetten op een veelheid aan onderwerpen/ thema's/doelen. Het onderzoek ziet dan ook nadrukkelijk niet op individuele subsidie(regelingen), maar op leerpunten en 'best practices' vanuit de volle breedte van het instrument subsidies.

De centrale onderzoeksvraag luidt:

> **In hoeverre is de gemeente Sittard-Geleen in staat op een transparante wijze de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van haar subsidies en subsidieregelingen vast te stellen?**

5.2 Samenvattende beantwoording onderzoeksvraag

De samenvattende bevinding over de **doeltreffendheid** is dat in beperkte mate sprake is van een expliciete verbinding tussen de doelen van het gemeentelijk beleid op verschillende beleidsterreinen (wat de gemeente wil bereiken) en de activiteiten van de ontvangers van subsidies (wat de subsidieontvangers aan de doelen bijdragen). Anders gezegd: de beleidscyclus is weinig expliciet verbonden met de subsidiecyclus. Daarmee is het beperkt transparant op welke manier de gesubsidieerde activiteiten bijdragen aan de doelen van de gemeente. De verantwoording vindt veelal plaats

over de uitvoering van de aangevraagde activiteiten, maar biedt in veel gevallen weinig zicht of dit het doelbereik van de gemeente dichterbij brengt. Onderliggende verklaring hiervoor is dat de beleidsdoelen in veel gevallen abstract zijn en niet expliciet vertaald worden in toetsingscriteria voor subsidieverlening (aanvraag). Mede daarom levert de subsidieverantwoording ook weinig inzicht op in het doelbereik.

De samenvattende bevinding over de **doelmatigheid** is dat bij kleinere subsidies die worden verstrekt bewust geen verantwoording wordt gevraagd en dus niet expliciet wordt gestuurd op doelmatigheid tijdens en na de uitvoering van de activiteiten die zijn gesubsidieerd. Voor grotere subsidies wordt volgens respondenten in directe overleggen de sturing op doelbereik en financiën meegenomen. Uit de interviews blijkt dat er weinig sturing is op gerealiseerde kosten in verhouding tot gerealiseerde prestaties en doelen. Een navolgbare op schrift gestelde analyse daarvan is niet aangetroffen. De gemeente Sittard-Geleen heeft geen planning voor periodieke evaluatie van subsidies, regelingen en de verordening. In het onderzoek zijn nauwelijks op schrift gestelde evaluaties ter beschikking gesteld. In geen van de ontvangen evaluaties is specifieke aandacht voor doelmatigheid. Het is daarmee niet aantoonbaar of een andere verdeling van subsidies over subsidieontvangers misschien doelmatiger is.

De samenvattende bevinding over de **rechtmatigheid** is dat in het juridisch instrumentarium voor subsidieverstrekking is afgeleid van de Algemene Wet Bestuursrecht en Algemene subsidieverordening van de gemeente Sittard-Geleen de juridische grondslag voor subsidieverstrekking vormen. Specifieke afspraken over subsidieverstrekking zijn door het college nader uitgewerkt in individuele regelingen. Het college draagt de verantwoordelijkheid subsidies toe te kennen of af te wijzen aan aanvragers. Dit heeft zij gemandateerd aan de (algemeen) directeur(en) en teammanagers. De precieze verdeling van taken rondom subsidieverstrekking verschilt per team. Het is niet vanzelfsprekend dat in subsidieregelingen altijd is beschreven wat de beleidsinhoudelijk kader/grondslag is op basis waarop subsidies worden verstrekt. Soms is er geen beleidsinhoudelijk kader in een beleidsplan en fungeert de regeling zelf als het beleidsinhoudelijk kader. Nagenoeg alle regelingen beschikken over beschreven spelregels in de regeling op basis waarop subsidies worden verstrekt.
De subsidieregelingen bieden niet overal maar voor het merendeel voldoende objectieve (werkbare) regels om subsidie toe te kennen en vast te stellen. Regels die in sommige gevallen echter multi-interpretabel zijn.

De samenvattende bevinding over **transparantie** is dat er een openbaar subsidieregister is dat op de gemeentelijke website gepubliceerd is. Hierin is inzichtelijk, voor het lopende jaar, vanuit welke regelingen er subsidies zijn verstrekt. Ook maakt het register duidelijk wat de aard van de subsidie is in termen van de vorm, waarbij ook specifiek wordt aangegeven of de subsidie incidenteel dan wel structureel van aard is. Een inhoudelijke

duiding van de subsidies omvat het register niet. Het subsidieregister (zoals dat bij de start van het onderzoek op de gemeentelijke website werd aangetroffen) is tevens niet compleet. Daarmee is niet onomstotelijk vast te stellen hoeveel er via subsidies uitgegeven wordt. Ook in de programmabegroting is niet (per programma) te herleiden hoeveel voor subsidies beschikbaar is. Ook bevatten de programmabegroting en de jaarrekening geen specificaties van beoogde dan wel verstrekte subsidies. De informatie op de website over de subsidiemogelijkheden is, waar deze beschikbaar is, goed te vinden. De regels voor verlening en vaststelling zijn voor iets meer dan de helft van de regelingen duidelijk op de website te vinden.

De **verantwoording naar de gemeenteraad** is voornamelijk financieel en instrumenteel van aard. Anders dan de financiële verordening is nergens specifiek vastgelegd hoe de gemeenteraad wordt geïnformeerd over de doelstellingen, uitvoering, resultaten en inzet van middelen van (diverse) subsidies anders dan een vierjaarlijkse evaluatie die vastgelegd is in de Algemene Subsidieverordening (art. 22) en ook volgens de Algemene Wet Bestuursrecht verplicht is. Evaluaties van regelingen of de Algemene Subsidieverordening zijn in de onderzoeksperiode niet aangetroffen.

Dit is in onderstaande conclusies nader toegelicht.

5.3 Conclusies

Conclusie 1: Zowel het subsidieregister als de programmabegroting/jaarrekening geven geen eenduidig en compleet beeld van de beoogde/verstrekte subsidies (financieel en inhoudelijk). De transparante verbinding tussen subsidieregister en de planning- en controlcyclus is daarmee zeer beperkt.
Zowel in de programmabegroting als in de jaarrekening ontbreken specificaties over aantal/omvang van beoogde/beschikbare dan wel daadwerkelijk verstrekte subsidies. Het subsidieregister geeft wel weer vanuit welke regeling er subsidies zijn verstrekt, maar het register is niet volledig. Personeelstekorten en het niet gebruiken van het registratiesysteem worden aangedragen als (mogelijke) redenen voor deze onvolledigheid. Feit is dat meerdere uitvragen nodig zijn geweest en nog steeds onduidelijk is of het uiteindelijke beeld daadwerkelijk compleet is.

Conclusie 2: Verbinding tussen beleid(sdoelen) en subsidie instrumentarium is algemeen en weinig specifiek.
Voor de meerderheid van de subsidieregelingen is geprobeerd om beleid en het subsidie-instrumentarium met elkaar te verbinden. Hoewel een koppeling zichtbaar is, blijft deze vaak abstract en niet concreet. Dit wordt ten eerste duidelijk in de formulering van de gemeentelijke doelen voorzover opgenomen in regelingen en

de ASV: deze zijn overwegend niet specifiek, wat het moeilijk maakt om te sturen op maatschappelijke effecten bij te subsidiëren activiteiten. De doelen zijn breed opgesteld en missen een SMART-uitwerking in KPI's met concrete streefwaarden. Het gevolg is dat deze algemene doelen ook naar voren komen in de aanvragen en beschikkingen uit het casusonderzoek. Hoewel de link met de doelen veelal niet duidelijk is, worden in de beschikkingen vaak wel afspraken benoemd over uit te voeren activiteiten, de te realiseren prestaties en de besteding van de subsidies.

Conclusie 3: Er vindt geen (formele) evaluatie van subsidies, regelingen en verordeningen plaats.
De gemeente Sittard-Geleen heeft geen vaste planning voor het periodiek evalueren van subsidies, subsidieregelingen en de Algemene Subsidieverordening. Hoewel aangegeven wordt dat op enkele beleidsterreinen evaluaties/interne beoordelingen plaatsvinden, zijn hier nagenoeg geen concrete voorbeelden van ontvangen.

Conclusie 4: Niet alle subsidieregels zijn objectief en makkelijk raadpleegbaar.
Uit het onderzoek blijkt dat niet alle subsidieregelingen raadpleegbaar zijn op de gemeentelijke website en dat de eenduidigheid en objectiviteit ook niet in alle regelingen even goed op orde is.
Met objectief wordt bedoeld dat de regels voor vaststelling op zo een manier zijn beschreven dat deze niet multi-interpretabel zijn. De inwoner weet daardoor eenduidig op basis van welke criteria een vaststelling wordt gedaan, wat de ontvanger moet aanleveren en hoe het uiteindelijke subsidiebedrag wordt bepaald. Ook voor de subsidiebeoordelaar geldt dat deze aan de hand van de regels objectief, dus zonder multi-interpreteerbaarheid, kan bepalen of een subsidie vastgesteld kan worden. Met transparant of makkelijk raadpleegbaar wordt bedoeld dat de inwoner van Sittard-Geleen open, eerlijk en toegankelijk toegang heeft tot een beschrijving dat en hoe gekomen wordt tot een vaststelling. Het is bijvoorbeeld vindbaar op de website van de gemeente en is vermeld in de toekenning van een subsidie.

Conclusie 5: Werkwijzen in het subsidieverstrekkingsproces kennen verschillen per team en een inhoudelijk afwegingskader voor de keuze tussen subsidies en andere instrumenten ontbreekt.
De werkwijze tussen de verschillende teams die subsidies verstrekken verschillen. Een inhoudelijk afwegingskader voor de keuze tussen subsidies en andere instrumenten is niet aangetroffen in het subsidie instrumentarium. Wel is in het handboek inkoop beschreven dat er onderscheid is tussen subsidie en inkoop. De beslissing om subsidies of inkoop te gebruiken wordt per beleidsterrein bepaald, net als de werkwijze.

Conclusie 6: De geïnterviewde raadsleden ervaren weinig sturingsmogelijkheden.
De geïnterviewde raadsleden ervaren een gebrek aan informatie over subsidies en subsidiemogelijkheden. Dit wordt gestaafd door de voorgaande conclusies. Gebrek aan (in)zicht maakt het moeilijk om toezicht te houden op het instrument subsidies. Hierdoor ervaren zij weinig sturingsmogelijkheden. De reguliere planning- en controlcyclus biedt weinig inzicht in inhoud, financiën en het doelbereik van subsidies. De geïnterviewde raadsleden ervaren daardoor weinig grip op het instrument subsidies.

5.4 Aanbevelingen

De aanbevelingen richten zich op het verbeteren van de (samenhang tussen) beleids- en de subsidiecyclus.

Aanbeveling 1: Zorg voor een volledig, up-to-date en overzichtelijk openbaar subsidieregister met koppeling naar begrotingsprogramma's en onderliggende regelingen.
Stel een eenduidig register op met een onderscheid per regeling, waarin verstrekte subsidies worden bijgehouden en koppel deze aan de beleidsprogramma's van de gemeente. Leg in dit register alle toegekende aanvragen vast, inclusief het jaar, de subsidieregeling, het beleidsthema of programma én de specifieke beleidsdoelen waaraan de subsidies bijdragen. Veel gemeenten beschikken over een dergelijk subsidieregister, bijvoorbeeld de gemeentes Den Haag en Arnhem. Hierdoor ontstaat een uniformere registratie van aangevraagde en toegekende subsidies en ontstaat ook beter inzicht in het totaal van subsidie(mogelijkheden). Hierdoor kan de raad ook beter worden geïnformeerd over de impact van de subsidies op de beleidsdoelen.

Deze aanbeveling richt zich op het college

Aanbeveling 2: Verstevig de wijze waarop subsidies in de planning- en controlcyclus transparant verankerd worden.
Zorg voor een transparante en aan beleidsprogramma's en -doelen gerelateerde weergave van voorgenomen subsidie(plafond)s in de begroting en een transparante weergave van de daadwerkelijk verstrekte subsidies in de jaarrekening (incl. de afwijkingen). Door subsidies een plek te geven in de planning- en controlcyclus wordt het inzicht dat de raad heeft in dit instrument vergroot en kan de raad gemakkelijk haar controlerende taak in deze vervullen.

Deze aanbeveling richt zich op het college

Aanbeveling 3: Vertaal beleidsdoelen in alle subsidieregelingen naar concrete, inhoudelijke toetsingscriteria.
Vertaal in elke subsidieregeling de beleidsdoelen van de gemeente naar concrete en inhoudelijke toetsingscriteria. Door deze doelen specifiek en meetbaar te formuleren kan beter beoordeeld worden of aanvragen bijdragen aan de gemeentelijke doelen en de beoogde maatschappelijke effecten. Dit versterkt de doeltreffendheid van het subsidiebeleid. In de regeling Stimuleringsregeling klimaatadaptatie 2022-2025 wordt bijvoorbeeld het doel van de regeling duidelijk beschreven. De regeling Subsidieregeling Professionele Instellingen 2023 is een voorbeeld van een regeling waar de doelen niet duidelijk worden beschreven.

Deze aanbeveling richt zich op het college

Aanbeveling 4: Zorg dat in elke stap van het subsidieproces de verbinding wordt gelegd met beleidsdoelen.
Zorg dat in elke fase van het subsidieproces een duidelijke verbinding wordt gelegd met de gemeentelijke doelen. Deze aanpak versterkt de doeltreffendheid van het subsidiebeleid. Dit kan als volgt:

- Aanvraag: zorg dat bij de aanvraag subsidieaanvragers kennis hebben van de gemeentelijke doelen en expliciet aangeven hoe hun project aansluit bij welke gemeentelijke doelen.
- Toetsing: stel op basis van de gemeentelijke doelen inhoudelijke criteria op (neem die ook op in de regeling, zie aanbeveling 2), op basis waarvan de gemeente de bijdrage van de aanvraag kunnen beoordelen.
- Beschikking: vermeld bij toekenning of afwijzing van de aanvraag aan welke gemeentelijke doelen de subsidie bijdraagt en hoe daarop verantwoord moet worden.
- Verantwoording: vraag aanvragers te verantwoorden hoe prestaties en/of activiteit(en) hebben bijgedragen aan de gemeentelijke doelen.
- Vaststelling: evalueer bij de vaststelling van de verstrekte subsidie of de resultaten van prestaties en/of activiteit(en) hebben bijgedragen aan de gemeentelijke doelen. En leg dit vast in het vaststellingsbesluit.

Voorbeelden van regelingen van de gemeente waar dit al wordt gedaan zijn onder andere de subsidieregeling Accommodatiebeleid 2019 en Monumenten en klein erfgoed Sittard-Geleen. De regelingen Vrijwilligersorganisaties 2023 en Subsidieregeling duurzaam ondernemen Ambitieus MKB 2024-2025 zijn voorbeelden waar dit in mindere mate gebeurt.

Deze aanbeveling richt zich op het college

Aanbeveling 5: Zorg voor een (planning voor) structurele evaluatie van alle subsidieregelingen en de ASV en deel deze met de raad.
Stel een aanpak/planning op die ervoor zorgt dat de subsidieverstrekking structureel wordt geëvalueerd. Ons advies is om te kiezen voor een jaarlijkse evaluatiecyclus waarbij per jaar een aantal specifieke regelingen worden geëvalueerd, in plaats van elke vier jaar een algemene evaluatie van de Algemene Subsidie Verordening (ASV). Dit stelt de gemeente in staat om stapsgewijs te werken, wat haalbaarder en effectiever is. Heb specifiek aandacht ervoor dat deze evaluaties niet alleen gericht zijn op de doelmatigheid van het proces van subsidieverstrekking, maar ook op de doeltreffendheid van de verstrekte subsidies. Heb daarnaast aandacht voor de vraag of subsidies nog steeds het meest passende instrument zijn voor het behalen van de gemeentelijke doelen. Dit kan eventueel leiden tot een ombuiging naar structurele subsidies of inkoop.

Deze aanbeveling richt zich op het college

Aanbeveling 6: Stel als raad een klankbordgroep in die betrokken wordt bij de wijze van invulling van de aanbevelingen door het college.
De klankbordgroep heeft tot taak om het college te helpen om te komen tot concrete uitwerking van de aanbevelingen. Een tweede taak betreft het monitoren van de realisatie van de implementatie van de aanbevelingen, die aansluit bij de verwachtingen van de raad. Dit biedt het de raad de mogelijkheid om vroegtijdig inzicht te krijgen of de uitvoering van de aanbevelingen leiden tot een versterking van het zicht en de sturing op subsidieverstrekking als instrument dat bijdraagt aan de realisatie van de gemeentelijke doelen.

Deze aanbeveling richt zich op de gemeenteraad

Bijlage 1
Geraadpleegde bronnen

Documenten

- 13 casussen Topsport
- Allerlei aanvraag, besluiten, beschikking, verlening, vaststellingen en afwijzingsformulieren
- Begroting op hoofdlijnen 2022
- Beleid en de Interne Regels voor de Toekenning van Subsidies aan Ondernemingen en Instellingen
- Beleidsplan armoede en schulden 2022-2026
- Beleidsregels inzake buitengewoon herstel van niet-monumentale kerkgebouwen
- Beleidsregels tegemoetkoming kosten kinderopvang 2021
- Berenschot Onderzoeksrapport Glanerbrook Rekenkamer SG
- Besluit tijdelijke loonkostensubsidie gemeente Sittard-Geleen 2018
- Bijlage 1 Acties nav aanbevelingen evaluatie evenementen def
- Bijlage 2 Eindrapport Evaluatie Evenementenbeleid Gemeente Sittard-Geleen 28-06-2019
- Cultuurvisie Sittard Geleen Gedeeld Plezier
- DEF Beleid en de Interne Regels voor de Toekenning van Subsidies aan Ondernemingen en Instellingen
- Jaarstukken 2022
- MKB Green Deal evaluatie 2023
- NN 20190828 Collegevoorstel evaluatie evenementen def
- NN Wethoudersbrief inzake themasessie evenementenbeleid-getekend - Kopiëren
- Plan van Aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord gemeente Sittard-Geleen 202231031
- Programmabegroting 2022
- Programmabegroting 2023
- Sportakkoord Sittard-Geleen II
- Stimuleringsregeling Afkoppelen Hemelwater Sittard-Geleen '24-'26
- Stimuleringsregeling klimaatadaptatie 2022-2025
- Subsidieregeling accommodatiebeleid 2019
- Subsidieregeling duurzaam ondernemen Ambitieus MKB 046 2024-2025
- Subsidieregeling evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022
- Subsidieregeling Incidentele Subsidies Vrijwilligerswerk 2015
- Subsidieregeling monumenten en klein erfgoed Sittard-Geleen

- Subsidieregeling Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022-getekend
- Subsidieregeling Perspectief voor jongeren in Sittard-Geleen
- Subsidieregeling professionele instellingen 2023
- Subsidieregeling Sportakkoord 2023
- Subsidieregeling Topsporttalentenfonds gemeente Sittard-Geleen 2021-2024
- Subsidieregeling vrijwilligersorganisaties 2023
- Subsidieregister 2022 (1ste , 2de , 3de en 4de kwartaal)
- Subsidieregister 2023 (1ste , 2de , 3de en 4de kwartaal)
- Subsidieregister 2023 (1ste , 2de , 3de en 4de kwartaal) met accommodatie subsidies
- Subsidieregister 2024 (1ste kwartaal)
- Subsidieverordening inzameling oud papier
- Tijdelijke subsidieregeling VHF Geleen Zuid & Kluis 2023
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen
- Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Sittard-Geleen houdende ASV

Selectie casusonderzoek

In onderstaande tabel is het overzicht te zien van de door ons geselecteerde casussen voor het casusonderzoek. Met 15 van deze selectie zijn interviews afgenomen met de subsidieontvangers.

Regeling	Beschrijving regeling/ verordening ontvangen?	Aanvragen en bedragen ontvangen?	Selectie casussen
Beleidsregels inzake buitengewoon herstel van niet-monumentale kerkgebouwen	Ja	Regeling moet worden opgeheven. Geen subsidies meer verstrekt de laatste jaren.	Geen selectie
Besluit tijdelijke loonkostensubsidie gemeente Sittard-Geleen 2018	Ja	Nee	Selectie van één aanvraag
Duurzaamheid: Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater	Ja	We hebben 2023 en eerste kwartaal 2024	Duurzaamheid Selectie één aanvraag van één privaat persoon

MKB Green deal: Stimuleringsregeling klimaatadaptatie 2022-2025	Ja	We hebben een overzicht MKB Green Deal 2023	Green deal MKB: Bakkerij Mestrom BV
Subsidieregeling sportakkoord 2023	Ja	Nee (alleen in het subsidieregister van 2022 staan een aantal bedragen)	St. Volwassenenfonds Sport & Cultuur, activiteiten 2023
Subsidieregeling accommodatiebeleid 2019	Ja	Ja in 2023 overzicht	St. Gemeenschapshuis 't Trefpunt, ondersteuning exploitatie 2023
Subsidieregeling evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022	Ja	Ja met overzicht van 2023	Mama's Pride Festival, Geleen
Subsidieregeling structurele subsidies vrijwilligerswerk 2015	Ja	Ja opgenomen in overzichten 2023	• Fanfare Concordia Einighausen • Schutterij H.H. Marcellinus en Petrus Geleen • Toneelgroep Sweikhuizen • St. Oranjecomité Sittard • Scouting Verkenners Kluis Geleen • W.M.O. Raad • E.H.B.O. Obbicht • Buurtvereniging Hoogveld • K.B.O. Baandert • Stichting Leergeld W.M. • GTR, Geleense Tennisvereniging Ready • VV Zwentibold • Omni Sport-vereniging V&L • Hellas Glana
Subsidieverordening inzameling oud papier	Ja	Ja, 18 subsidies jaarlijks aan verenigingen	Geen selectie
Subsidieregeling monumenten en klein erfgoed Sittard-Geleen	Ja	Ja opgenomen in overzichten 2023	Geen selectie

Subsidieregeling Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022-getekend	Ja	Nee, wel overzicht onderwijs 2023	1 casus uit onderwijs geselecteerd
Subsidieregeling Perspectief voor jongeren in Sittard-Geleen	Ja	Ja, overzicht 2023	Speeltuin Miranaburg
Subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie 2020	Ja	Ja, overzicht 2023	Stichting Kindante
Subsidieregeling professionele instellingen 2023	Ja	Ja, in overzicht 2023	• Stichting Myouthic • Stichting MEE Zuid-Limburg • Partners in Welzijn – reguliere activiteiten • Ecsplore • MIK/PIW – SHV/ vroegsignalering • Moveoo • Stichting de Brug
Subsidieregeling topsporttalentenfonds gemeente Sittard-Geleen 2021-2024	Ja	Aanwezig in overzichten 2023	13 Sporters, Topsport
Tijdelijke subsidieregeling VHF Geleen Zuid & Kluis 2023 – tot 1 juli 2026	Ja	Nee	Geen selectie
Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen	Ja	Nee	Geen selectie

Respondenten
Gemeente Sittard-Geleen

- 15 beleidsambtenaren verantwoordelijk voor de onderwerpen Cultuur, Sport, Welzijn, Accommodatiebeleid, Jeugd- en Onderwijs, MKB Green Deal en Stadslabs

- 4 raadsleden
- Wethouder verantwoordelijk voor Duurzaamheid, Klimaat, Jeugd- en Onderwijs gezondheid, Subsidiebeleid en Vrijwilligerswerk.

Subsidieontvangers

- Duurzaamheid B. Nelissen
- GTR, Geleense Tennisvereniging Ready
- K.B.O. Baandert
- MIK&PIW Groep
- Schutterij H.H. Marcellinus en Petrus Geleen
- Scouting Verkenners Kluis Geleen
- Speeltuin Miranaburg
- St. Gemeenschapshuis 't Trefpunt, ondersteuning exploitatie 2023
- St. Volwassenenfonds Sport & Cultuur, activiteiten 2023
- Stadslabs
- Stichting Kindante
- Stichting MEE Zuid-Limburg
- Stichting Myouthic
- Toneelgroep Sweikhuizen

Bijlage 2
Overzicht regelingen

Regeling	Kaders/grondslagen/doelen	Spelregels/criteria voor toekenning
Accommodatie-beleid 2019	Met onderhavige subsidieregeling wordt in het kader van de bevordering van leefbaarheid in wijken en kernen beoogd de instandhouding van een limitatief aantal benoemde gemeenschapshuizen en overige accommodaties waarin maatschappelijke activiteiten op het terrein van jeugd, sociale ontmoeting, cultuur of sport worden uitgeoefend, te ondersteunen door subsidiëring van een deel van de huisvestingskosten of een bijdrage in het eigenaarsonderhoud.	Om in aanmerking te komen voor subsidie: 1. dient een gemeenschapshuis als bedoeld in artikel 3 sub a tot en met c minimaal 10 dagdelen per week voor activiteiten op het terrein van jeugd, sociale ontmoeting, cultuur of sport te worden gebruikt of in gebruik te worden gegeven. Indien de bezetting lager is, wordt in een plan behorende bij de aanvraag inzichtelijk te worden gemaakt op welke wijze en op welke termijn de bezettingsgraad op peil zal worden gebracht. 2. dienen overige accommodaties als bedoeld in artikel 3 sub d te worden gebruikt of in gebruik te worden gegeven voor minimaal één of meerdere activiteiten op het terrein van jeugd, sociale ontmoeting, cultuur of sport.
Afkoppelen Hemelwater Sittard-Geleen '24-'26	Met deze regeling wordt een meer duurzame en klimaat robuuste leefomgeving beoogd, waarbij bedrijven, particulieren, stichtingen en corporaties worden gestimuleerd om (schone) verharde oppervlakken die nu nog in de rioolstelsels lozen af te koppelen. Dit afkoppelen heeft tot doel de wateroverlast in het stedelijk gebied te verminderen, verdroging tegen te gaan, de oppervlaktewater-kwaliteit te verbeteren en minder schoon water naar de zuiveringsinstallatie te transporteren.	Subsidie kan worden verleend onder de volgende voorwaarden en verplichtingen: a) het hemelwater op het perceel is legaal aangesloten op het riool; b) het hemelwater moet op eigen terrein infiltreren in de bodem of op een andere manier worden verwerkt en mag geen negatief effect hebben op de omgeving; c) het hemelwater kan worden afgevoerd naar de openbare ruimte indien daar hemelwater voorzieningen (niet zijnde riool) aanwezig zijn waarvan de capaciteit voldoende is; d) de afkoppeling komt niet voor een subsidie in aanmerking als deze gerealiseerd had moeten worden in het kader van een andere wettelijke verplichting, bijv. het Bouwbesluit; e) het oppervlak van het horizontaal gemeten af te koppelen verhard oppervlak bedraagt ten minste 20 m^2; f) een vierkante meter verhard oppervlak op privaat terrein komt slechts eenmalig voor subsidie in aanmerking; g) het afkoppelen van de oppervlakken in meerdere aanvragen is toegestaan, mits het niet om dezelfde vierkante meters gaat, hierbij geldt het bepaalde in artikel 6.2 en 6.4;

		h) de subsidie geldt alleen voor dakvlakken, terrassen of andere verharding waarvan hemelwater schoon kan worden afgevoerd naar infiltratie-voorzieningen op privaat terrein of naar een gemeentelijke hemelwatervoorziening; i) eenmaal afgekoppelde oppervlakken mogen niet meer worden aangekoppeld; j) de afkoppeling gaat op de meest efficiënte en milieuvriendelijke wijze; k) de afkoppeling moet, behoudens overmacht, binnen zes maanden na afgifte van de subsidiebeschikking zijn uitgevoerd en dient na realisatie ervan in stand te worden gehouden en naar behoren te blijven functioneren. l) De afkoppelactiviteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd mogen niet starten voordat de aanvraag is beoordeeld door de gemeente. m) Afkoppelactiviteiten waarvoor eerder subsidie is verleend of verkregen vanuit deze subsidieregeling komen niet voor subsidie in aanmerking. n) Het voldoen aan alle onder lid 1 genoemde voorwaarden en verplichtingen ligt ter beoordeling bij de gemeente.
Evenementen gemeente Sittard-Geleen 2022	Geen kaders/grondslagen/ doelen beschreven in de regeling.	Subsidie kan uitsluitend worden verstrekt voor het organiseren van evenementen die bijdragen aan: a. de leefbaarheid in de gemeente; b. de sociale cohesie in de gemeente; c. de profilering van de gemeente.
Incidentele subsidies vrijwilligerswerk 2015	Geen kaders/grondslagen/ doelen beschreven in de regeling.	**Jeugd- en jongerenwerk** De vrijwilligersorganisatie komt uitsluitend in aanmerking voor subsidie, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden: 1. De activiteit is vernieuwend. Vernieuwing kan zitten in de aanbodsvorm, het activiteitenprogramma, de doelgroepkeuze en –benadering, 2. De activiteit is aanvullend op het bestaande voorzieningenniveau, en 3. De activiteit heeft een breder bereik dan de eigen leden. **Sport** De vrijwilligersorganisatie komt uitsluitend in aanmerking voor subsidie, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden: 1. De activiteit is vernieuwend. Vernieuwing kan zitten in de aanbodsvorm, het activiteitenprogramma, de doelgroepkeuze en -benadering, 2. De activiteit is aanvullend op het bestaande voorzieningenniveau, 3. De activiteit heeft een breder bereik dan de eigen leden, en 4. Er wordt samengewerkt met een of meerdere andere partners. **Cultuur** De vrijwilligersorganisatie komt uitsluitend in aanmerking voor subsidie, indien minimaal aan 4 van de

		volgende voorwaarden voldaan wordt: 1. De activiteit is vernieuwend. Vernieuwing kan zitten in de aanbodvorm, het activiteiten-programma, de doelgroepkeuze en -benadering, 2. De activiteit is aanvullend op het bestaande voorzieningenniveau, 3. De activiteit heeft voldoende publieksbereik, 4. De activiteit levert een bijdrage aan de samenwerking, cross-overs en professionalise-ring tussen de verenigings- en vrijwilligers-infrastructuur en de vrijwilligers en professionals, 5. De activiteit levert een bijdrage aan de (organisatorische) professionalisering, 6. De activiteit levert een bijdrage aan het stimuleren en faciliteren van de stedelijke programmering, 7. De activiteit levert een bijdrage aan de vergroting van de diversiteit van het aanbod van alle cultuurdisciplines in de gemeente, 8. De activiteit stimuleert dat cultuurdisciplines ook vanuit het perspectief van nieuwe publieksgroe-pen of culturele minderheden, ouderen of jongeren toegankelijk worden gemaakt en worden gepresenteerd, 9. De activiteit stimuleert cultureel ondernemerschap, of 10. De activiteit dient als voorbeeld voor de ontwikkeling van cultureel ondernemerschap. **Welzijn en Zorg** De vrijwilligersorganisatie komt uitsluitend in aanmerking voor subsidie, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden: 1. De activiteit heeft ten doel om participatie en zelfredzaamheid te bevorderen, 2. De activiteit is vernieuwend. Vernieuwing kan blijken uit de aanbodvorm of de doelgroepkeuz en -benadering, 3. De activiteit is aanvullend op het bestaande voorzieningenniveau, 4. De activiteit heeft een breder bereik dan de eigen leden of deelnemers, en 5. De activiteit een voorbeeldfunctie vervult binnen de gemeente Sittard-Geleen.
Monumenten en klein erfgoed Sittard-Geleen	In het belang van het beschermen van de cultuurhistorische waarde en het verbeteren van historische beeldkwaliteit, met inachtneming van het bepaalde in de Monumentenwet 1988, de Erfgoedverordening Sittard-Geleen 2012, de ASV en de regels in deze subsidieregeling kunnen burgemeester en wethouders subsidie verlenen ten behoeve van: a) de instandhouding van bijzondere onderdelen van	1. Subsidie wordt verleend aan de eigenaar van een monument of de aanvrager ten behoeve van klein erfgoed. 2. Indien een eigenaar zelf werkzaamheden in het kader van restauratie- of instandhoudingswerkzaamheden verricht, zijn diens loonkosten niet subsidiabel tenzij hij die werkzaamheden verricht in het kader van een door hem gedreven onderneming. 3. Subsidie wordt verleend voor zover de werkzaamheden noodzakelijk zijn voor: de instandhouding en/of restauratie van het monument of klein erfgoed; het opheffen van verstoringen aan de voorgevel van een gemeentelijk monument.

	gemeentelijke monumenten; b) de instandhouding van niet-rendabele rijksmonumenten; c) het opheffen van verstoringen aan de voorgevel van een gemeentelijk monument; d) het uitvoeren van restauratie- of instandhoudingswerkzaam-heden aan klein erfgoed.	
Nationaal Programma Onderwijs S-G 2022	Geen kaders/grondslagen/ doelen beschreven in de regeling.	Voor een mogelijke subsidie op basis van deze regeling komen uitsluitend activiteiten en kostenin aanmerking voor het inhalen van onderwijsachterstanden, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling gedurende en na de coronacrisis. Instellingen die voor een gemeentelijk subsidie op basis van deze regeling in aanmerking willen komen, zorgen voor een volledig en degelijk onderbouwd subsidieverzoek waaruit de achterstand op het gebied van onderwijs en/of sociaal-emotionele dan wel motorische ontwikkeling gedurende en na de coronacrisis blijkt.
Perspectief voor jongeren in Sittard-Geleen	Op korte termijn worden er door, voor en met jongeren/ jongvolwassenen (12-27 jaar) initiatieven en activiteiten in de gemeente gerealiseerd, waardoor jongeren en jongvolwassenen ondanks corona meer perspectief en veerkracht ervaren en het gevoel van eenzaamheid en mentale druk verminderen. Deze inzet is gericht op het vergroten van de sociale contacten en het *coronaproof* organiseren van activiteiten op het gebied van sport, cultuur en vrijetijdsbesteding, waarbij aandacht is voor de mentale gezondheid. Hierbij is voorwaarde dat jongeren een actieve rol hebben in de totstandkoming en/of uitvoering van de activiteiten.	Voor de subsidieaanvraag gelden de volgende eisen: 1. Aanvragen kan uitsluitend digitaal middels een aanvraagformulier op www.Sittard-Geleen.nl/subsidie. 2. De subsidieaanvraag bestaat uit: A. Een activiteitenplan waarin kort beschreven staat: 1. Hoe wordt bijgedragen aan het realiseren van de doelen, die aan de subsidie verbonden zijn. 2. Welke activiteiten er worden uitgevoerd. 3. Welke doelgroep met het voorstel wordt bereikt. 4. Op welke manier de doelgroep wordt bereikt. 5. Wat de beoogde resultaten zijn. 6. Hoe jongeren en jongvolwassenen een actieve rol hebben in de totstandkoming, uitvoering en evaluatie van de activiteiten. 7. Hoe en met welke andere organisaties in de stad / wijk wordt samengewerkt. 8. Hoe de activiteiten passen binnen de geldende coronamaatregelen. 9. Welke tijdsplanning wordt gehanteerd. B. Een sluitende begroting, met de kosten en inkomsten per activiteit. In de begroting maakt de aanvrager inzichtelijk hoe iedere activiteit is opgebouwd. De aanvrager geeft in elk geval inzicht in: 1. Personeelskosten. 2. Organisatiekosten. 3. Huurkosten (mits uit de aanvraag blijkt dat deze kosten aannemelijk en noodzakelijk zijn).

		4. Activiteitenkosten. 5. Mogelijke inkomsten: gesplitst in subsidie gemeente en overige inkomsten (bv inkomsten uit (bv fondsen).
Professionele instellingen 2023	1. Het college kan subsidie verstrekken voor activiteiten van professionele instellingen op het gebied van cultuur, welzijn, sport, jeugd, onderwijs en economie en voor zover deze passen binnen het vastgestelde beleid van de gemeente Sittard-Geleen. 2. De activiteiten die binnen deze gebieden daadwerkelijk subsidiabel zijn, zijn opgenomen in bijlage 1 die onderdeel uitmaakt van deze regeling en als zodanig is gewaarmerkt. 3. Geen subsidie wordt verstrekt voor het leveren van maatwerkvoorzieningen aan cliënten als bedoeld in de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Jeugdwet.	1. Een aanvraag om subsidie wordt voor 15 oktober van het jaar, voorafgaand aan het subsidiejaar ingediend. 2. Uiterlijk 1 september van het jaar voorafgaand aan het subsidiejaar, nadat hierover overleg heeft plaatsgevonden met de betrokken subsidieontvangers, geeft het college het volgende aan: a. Eventuele wijzigingen in de gewenste omvang of kwaliteit van de basisdiensten ten opzichte van het lopende subsidietijdvlak; b. Een omschrijving van de uit te voeren veranderopgaven op grond van de beleidsdoelstellingen uit de programmabegroting en door de raad vastgestelde beleidsnota's.
Sportakkoord 2023	In 2023 is het herijkte Sportakkoord Sittard-Geleen opgesteld in samenwerking met sportverenigingen en maatschappelijke organisaties. Hierbij heeft de gemeente Sittard-Geleen aanspraak gemaakt op het uitvoeringsbudget, dat door de Rijksoverheid is toegewezen. Deze subsidieregeling is bedoeld om het uitvoeringsbudget beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van de ambities uit het Sportakkoord Sittard- Geleen. In het Sportakkoord worden de volgende drie ambities beschreven: 1. het versterken van het fundament van de sport; 2. het vergroten van het bereik van de sport; 3. meer betekenis geven aan sport. In het Sportakkoord wordt beschreven wat er in Sittard-Geleen allemaal al wordt gedaan dat bijdraagt aan de ambities van het Sportakkoord. Hierin wordt onder andere het beweegstimuleringsprogramma van Ecsplore benoemd, het	Voor het indienen van een subsidieaanvraag gelden de volgende voorwaarden: 1. De aanvraag draagt bij aan de ambities en een van de bijbehorende strategieën van het Sportakoord Sittard-Geleen. 2. De aanvraag is vernieuwend ten opzichte van het bestaande aanbod. Tevens dient er aan minstens een van onderstaande voorwaarden te worden voldaan: 3. Binnen de aanvraag wordt door meerdere partijen samengewerkt en de aanvraag wordt in gezamenlijkheid ingediend. 4. Het project is goed overdraagbaar (naar andere organisaties/situaties/plekken) en heeft een duurzaam karakter. 5. Er is sprake van cofinanciering van betrokken partners.

	bouwen aan een Sportplatform, het sportloket en de sportservices, fysieke bijeenkomsten en het aanstellen van de coördinator Sport & preventie. Daarnaast zijn er zes strategieën opgesteld om verder te werken aan het bereiken van deze ambities: • inclusie en diversiteit • sociaal veilige sport • vitale sportaanbieders • vaardig in bewegen • ruimte voor sport en bewegen • maatschappelijke waarde van topsport Om uitvoering te geven aan de ambities en strategieën beschreven in het Sportakkoord is er een uitvoeringsbudget voor het Sportakkoord. Dit uitvoeringsbudget kan worden ingezet voor initiatieven die bijdragen aan de doelstellingen van het Sportakkoord. De initiatieven worden getoetst op basis van de zes strategieën van het Sportakkoord.	
Stimuleringsregeling klimaatadaptatie 2022-2025	Met de subsidieregeling wordt beoogd om eigenaren of huurders van een gebouw tegemoet te komen in de kosten van de realisatie van het klimaatbestendig maken van (de omgeving van) gebouwen met als doel een bijdrage te leveren aan het voorkomen van wateroverlast in het bebouwde gebied of op het voorkomen van schade aan eigen pand bij wateroverlast in het bebouwde gebied.	Het college kan op aanvraag een eenmalige subsidie verlenen voor het treffen van de in artikel 1 genoemde voorzieningen en/of constructie, mits wordt voldaan aan de volgende al dan cumulatieve criteria: **Groendak, groengevel of verticale tuin** 1. Er wordt alleen subsidie verstrekt voor de aanleg van een groendak, groengevel of verticale tuin als een gebouw of bouwwerk met dak binnen het grondgebied van de gemeente Sittard-Geleen ligt. 2. Er wordt voor bestaande gebouwen of bouwwerken met dak alleen voor een groendak voorziening op platte daken met een beton- of houtconstructie een bijdrage verstrekt. Voor nieuwbouwwoningen of -panden kan ook een bijdrage verstrekt worden in de meerkosten voor een groendak voorziening ten opzichte van de aanleg van een gangbaar waterkerend dak; de subsidie geldt bij nieuwbouwwoningen en –panden ook voor hellende daken, mits dit akkoord is bevonden bij het besluit tot het verlenen van de omgevingsvergunning voor de bouw van de nieuwbouwwoning of pand. 3. Er wordt alleen voor een groengevel of verticale tuin bij een gebouw een bijdrage verstrekt, mits die volledig zichtbaar is vanuit de openbare ruimte.

		4. De oppervlakte van een groendak voorziening bedraagt minimaal 10 m2. 5. De oppervlakte van een groengevel of verticale tuin voorziening bedraagt minimaal 5 m2. 6. Bij de aanleg van een groendak voorziening wordt het belang van het vasthouden en vertraagd afvoeren van regenwater in voldoende mate gediend, door een minimale wateropslag van 25 l/m2 bij een extensief groendak en bij een intensief groendak minimaal 50 l/m2. 7. Ontwerp, aanleg en onderhoud van een groendak, groengevel of verticale tuin moeten deugdelijk en zorgvuldig worden uitgevoerd conform de in artikel 1 genoemde producteisen (artikel 1 onder d t/m g en m). 8. Voordat het college op de aanvraag voor subsidieverlening heeft beslist, mag niet met de aanleg van een groendak of groengevel of verticale tuin zijn begonnen. **Waterkerende constructie** 9. Een waterkerende constructie wordt alleen verstrekt ter bescherming van gebouwen. 10. Bij voorkeur wordt een waterkerende constructie aangelegd tegen of zo dicht mogelijk bij het gebouw. 11. Een waterkerende constructie wordt alleen verstrekt ter bescherming van gebouwen. 12. Bij voorkeur wordt een waterkerende constructie aangelegd tegen of zo dicht mogelijk bij het gebouw. 13. Alleen indien constructie direct aan het gebouw niet mogelijk is, kan een aanvraag worden ingediend voor een constructie buiten het gebouw, zoals een muurtje of een grondwal. Deze constructies mogen niet leiden tot wateroverlast bij andere gebouwen, omdat de waterstroom belemmerd wordt of op een andere plaats hoger uitkomt. Een tekening van de constructie moet overlegd worden. Bij ingrijpende veranderingen van waterstromen, kan een aanvullende berekening nodig zijn (uitgevoerd door de gemeente). 14. De constructie mag niet leiden tot overlast bij andere eigenaren of de openbare ruimte.
Tijdelijke subsidieregeling VHF Geleen Zuid & Kluis 2023	Het doel van deze subsidiere-geling is het verduurzamen van 251 woningen naar label B of 3 labelsprongen in de wijken Geleen-Zuid en Kluis (post-codegebied 6164 en 6165). Middels deze subsidie wordt een bijdragen geleverd aan het ver-beteren van de woonkwaliteit en leefbaarheid in een duurzame en veilige woonomgeving door middel van fysieke ingrepen.	1. Om voor subsidie in aanmerking te komen wordt voldaan aan de volgende subsidiecriteria: a) De activiteiten dienen tot gevolg te hebben dat de woning na renovatie aantoonbaar op energielabel B wordt gewaardeerd of 3 energielabel sprongen vooruit is gegaan; b) De subsidie wordt enkel verstrekt voor de maatregelen als bedoeld in artikel 5, eerste lid, voor zover die maatregelen noodzakelijk zijn om drie energielabelstappen vooruit te gaan. c) Het project wordt uitgevoerd in de periode van 1 juli 2023 tot en met 31 december 2025;

	De focus ligt daarbij op de verduurzaming van de particuliere woningvoorraad voor woningeigenaren.	d) Subsidie wordt uitsluitend verstrekt aan particulieren woningeigenaren (natuurlijke personen) die een aanvraag hebben ingediend voor een door henzelf als hoofdbewoner bewoonde woning. e) Voor elk adres wordt slechts 1 subsidie verstrekt op grond van deze regeling. f) De werkzaamheden dienen binnen 18 maanden na datum verleningsbeschikking te zijn uitgevoerd. g) De werkzaamheden dienen door een door het college aan te wijzen aannemer te worden uitgevoerd. Op de website www.sittard-geleen.nl/duurzaamwonen staat vermeld welke aannemers(s) dat is of zijn. Dit wordt ook als voorwaarde aan de subsidiebeschikking verbonden.
Topsport talentenfonds gemeente Sittard-Geleen 2021-2024	Het doel van het Topsporttalen-tenfonds is het stimuleren en ondersteunen van sporters, die verbonden zijn aan de gemeente Sittard-Geleen, in hun sportie-ve ontwikkeling, waarbij hun sportieve doelstellingen in het kader daarvan kunnen worden nagestreefd. Dit wordt mogelijk gemaakt door het verlenen van een waarderingssubsidie voor sporters als tegemoetkoming in de onkosten die de sporters maken ten behoeve van hun sportbeoefening.	1. Om voor middelen uit het Topsporttalentenfonds in aanmerking te komen dient de onder artikel 1, eerste lid, sub a t/m f van deze regeling genoemde status van de sporter bij de aanvraag nog minimaal drie maanden geldig te zijn. Peildatum hierbij is de datum van ontvangst van de aanvraag door de gemeente/Team Limburg Sport. De geldigheid van de status wordt getoetst aan de hand van de actueel beschikbare gegevens in de database van NOC*NSF. 2. De onder artikel 1, eerste lid genoemde sporter dient op één van de volgende manieren verbonden te zijn met de gemeente Sittard-Geleen: a) De sporter dient geboren te zijn in de gemeente en er minimaal vijf jaar te hebben gewoond, of; b) De sporter woont ten tijde van de subsidieaanvraag minimaal drie jaar in de gemeente, of; c) De sporter heeft een groot deel van zijn jeugd, tenminste tien jaar, doorgebracht in de gemeente. 3. De sporter dient in het bezit te zijn van een Sporttalentpas van Team Limburg Sport. 4. Er dient gebruik gemaakt te worden van het aanvraagformulier.
Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs gemeente Sittard-Geleen	Geen kaders/grondslagen/ doelen beschreven in de regeling.	In de verordening worden geen criteria benoemd voor verstrekking. Wel voor weigering van een aanvraag.
Vrijwilligers-organisaties 2023	Geen kaders/grondslagen/ doelen beschreven in de regeling.	**Jeugd- en jongerenwerk** Een organisatie komt voor een subsidie in aanmerking onder de volgende voorwaarden: a) de organisatie heeft een beheerovereenkomst met de gemeente Sittard-Geleen afgesloten, b) de organisatie neemt deel aan het (jaarlijks)

		gemeentelijk speeltuinoverleg, c) de speeltuin is tenminste 5 dagen per week open gedurende 6 maanden, d) de organisatie organiseert minimaal 3 activiteiten per jaar, en e) de activiteiten zijn gericht op het bevorderen van de sociale cohesie in de wijk. **Amateursport** 1. Een sportvereniging komt uitsluitend in aanmerking voor subsidie, indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden: a) De sportvereniging moet aangesloten zijn bij een overkoepelende organisatie, die is aangesloten bij het NOC*NSF en heeft als doelstelling het beoefenen van de sport door leden in clubverband en die geen bedrijfsorganisatie is of een specifieke jeugdorganisatie, b) Minimaal 50% van de leden van de vereniging is woonachtig in de gemeente Sittard-Geleen, en c) De sportvereniging biedt sportactiviteiten aan de leden aan, in ieder geval ook in competitieverband onder leiding van de overkoepelende organisatie. 2. De sportvereniging dient op 1 januari voorafgaande aan het jaar waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft tenminste 15 contributie betalende jeugdleden te hebben. Het subsidiabele ledenaantal wordt bepaald aan de hand van de ledenlijst. 3. Een sportvereniging met een minder aantal jeugdleden, maar wel met één of meer gehandicapte leden, kan in aanmerking komen voor een subsidiebedrag per contributie betalend gehandicapt lid, woonachtig in de gemeente Sittard-Geleen. **Topsport** 1. De sportvereniging moet voldoen aan de volgende voorwaarden: a) Men moet aangesloten zijn bij een overkoepelende organisatie, die is aangesloten bij het NOC*NSF, en heeft als doelstelling het beoefenen van de sport door leden in clubverband en is geen bedrijfsorganisatie. b) Het seniorenteam dient deel te nemen aan de competitie in de hoogste landelijke klasse van een bij het NOC*NSF aangesloten sportbond. c) De sportvereniging dient te beschikken over een jeugdplan. d) Minimaal 20% van de selectie van het seniorenteam komt voort uit de eigen jeugdopleiding of uit de jeugdopleiding van organisaties, waarmee een samenwerkingsverband is aangegaan en heeft minimaal 3 jaar de eigen jeugdopleiding gevolgd, en

		e) De sportvereniging verzorgt op jaarbasis minimaal 5 presentaties/clinics/demonstraties/ trainingen ten behoeve van onderwijs, verenigingen of sportstimuleringsprojecten. 2. Per sportvereniging kan maar één team per sportdiscipline in aanmerking komen voor een bijdrage in het kader van deze subsidieregeling, met uitzondering van die situaties waarbij binnen één en dezelfde sportvereniging zowel een heren- als een damesteam uitkomt in de hoogste landelijke competitie. 3. Betaald Voetbal Organisaties vallen niet onder deze subsidieregeling. **Cultuur** Per groep, organisatie, vereniging etc. wordt beschreven uit hoeveel leden de groep moet bestaan en welk bedrag hiermee gemoeid gaat. **Welzijn en Zorg** Algemeen: de activiteiten, waarvoor subsidie wordt verleend, moeten een bijdrage leveren aan de sociale cohesie, sociale integratie, het voorkomen van sociale uitsluiting of het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie. Per organisatie, instelling en vereniging wordt in detail uitgewerkt wat de specifieke criteria zijn voor subsidieverstrekking. **Oranjefeesten** 1. Aan Oranjeverenigingen kan subsidie worden verleend voor het organiseren van activiteiten in het kader van oranjeviering rondom Koningsdag. 2. In afwijking van het bepaalde in artikel 8 van de Algemene subsidieverordening gemeente Sittard-Geleen 2020 dient de Oranjevereniging jaarlijks voor 1 maart een aanvraag voor subsidie in met daarbij een activiteitenprogramma en een begroting. **Dodenherdenking** 1. In afwijking van het bepaalde in artikel 8 van de Algemene subsidieverordening gemeente Sittard- Geleen 2020 dient het dodenherdenkingscomité jaarlijks voor 1 maart van het jaar waarop de subsidie betrekking heeft een aanvraag voor subsidie in met daarbij een activiteitenverslag en een financieel verslag van het jaar daarvoor. 2. De organiserende comités volgen de richtlijnen/ adviezen zoals die zijn opgesteld door het Nationaal Comité 4 en 5 mei. 3. Jongeren en oorlogsbetrokkenen worden bij de dodenherdenking betrokken.

Subsidie-regeling duurzaam ondernemen Ambitieus MKB 046 2024-2025	Geen kaders/grondslagen/ doelen beschreven in de regeling.	1. Een eenmalige subsidie kan alleen worden verstrekt voor deelname aan de onderstaande modules van Ambitieus MKB046: a) Toekomstbestendig business-track; Lokale wet- en regelgeving b) Circo-track (Circulair ondernemen); c) Energie-track (Energiemaatregelen en energietransitie); d) Digi-track (Data & digitalisering); e) Personeel-track; f) Inzet experts bij implementatie plan van aanpak. 2. Een onderneming kan aan meerdere modules deelnemen. 3. De btw over de gesubsidieerde kosten komt niet voor vergoeding in aanmerking.
Subsidie-verordening inzameling oud papier	Geen kaders/grondslagen/ doelen beschreven in de regeling.	Een aanvrager die voor de subsidie in aanmerking wenst te komen dient een aanvraag daartoe in bij het bestuursorgaan. Deze aanvragen dient in elk geval de volgende gegevens te bevatten: De aard van het inzamelsysteem (haalsysteem, brengsysteem of een combinatie van beide) dat de aanvrager voornemens is te hanteren; Een overzicht van de data en tijdstippen waarop het papier wordt ingezameld; De naam en het adres c.q. de locatie van de erkende papierhandelaar waar het oud papier wordt ingeleverd; Een opgave van de contactpersoon die belast is met de organisatie van de papierinzameling, bij voorkeur onder vermelding van een mobiel telefoonnummer.

6. Bestuurlijke reactie

Gemeente Sittard-Geleen
Born

Gemeente
Sittard-Geleen
17 JAN. 2025
Ingekomen

Rekenkamercommissie Sittard-Geleen
Mevrouw D.Steens
Postbus 18
6130AA Sittard

Team Maatschappelijke Ontwikkeling
Uw brief van
Uw kenmerk
Zaaknummer
Registratienr
Behandeld door
Onderwerp Bestuurlijke reactie onderzoek subsidies

Sittard-Geleen, 15 januari 2025
VERZONDEN 15 JAN. 2025

Geachte leden van de rekenkamercommissie,

Met belangstelling hebben we kennisgenomen van uw nota van bevindingen subsidiebeleid Sittard-Geleen. Overeenkomstig uw verzoek ontvangt u hierbij onze bestuurlijke reactie.

Doel van uw onderzoek is om (meer) inzichtelijk te maken hoe en in hoeverre geborgd is dat de subsidies en subsidieregelingen van de gemeente Sittard-Geleen doeltreffend, doelmatig en rechtmatig zijn.

We constateren dat veel constructieve opmerkingen die zijn gemaakt in de ambtelijke reactie om tot een beter (leesbaar) rapport te komen veelal worden beantwoord met "leidt niet tot aanpassing". We betreuren dat ook nu weer een defensieve houding wordt aangenomen.

De conclusies en aanbevelingen uit uw onderzoek nemen wij slechts ten dele over. Dit geldt met name voor de uitvoering van de subsidieregelingen omdat dit de bevoegdheid van het college is. De raad stelt immers de kaders waarbinnen het college de subsidies toekent.

In 2025 gaan wij aan de slag met de voorbereiding van een nieuwe opzet van de programmabegroting 2026 en verder. Deze zal met name opgavegericht zijn en concreter worden in de formulering van doelen. In de bijlage leest u onze volledige reactie op uw conclusies en aanbevelingen.

Postadres: Postbus 18, 6130 AA Sittard-Geleen ☎ 14 046 (vanuit buitenland +31 46 477 77 77) | www.sittard-geleen.nl

Wij danken u voor de mogelijkheid om onze reactie op het beeld dat in de nota van bevindingen wordt geschetst, met u te delen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

mr. J.Th.C.M. Verheijen,
burgemeester

drs. P. Sennema,
gemeentesecretaris/algemeen directeur

BIJLAGE: reacties op nota van bevindingen rekenkameronderzoek subsidies.

BESTUURLIJKE REACTIE PER CONCLUSIE	
Conclusie 1: **Zowel het subsidieregister als de programmabegroting/jaarrekening geven geen eenduidig en compleet beeld van de beoogde/verstrekte subsidies (financieel en inhoudelijk). De transparante verbinding tussen subsidieregister en de planning- en controlcyclus is daarmee zeer beperkt.**	**Reactie** **Deze conclusie is juist.**
Zowel in de programmabegroting als in de jaarrekening ontbreken specificaties over aantallen/omvang van beoogde/beschikbare dan wel daadwerkelijk verstrekte subsidies. Het subsidieregister geeft wel weer vanuit welke regeling er subsidies zijn verstrekt, maar het register is niet volledig. Personeelsleksers en het niet gebruiken van het registratiesysteem worden aangedragen als (mogelijke) redenen voor deze onvolledigheid. Feit is dat meerdere uitingen eerlijk zijn (geweest) en nog steeds onduidelijk is of het uiteindelijke beeld daadwerkelijk compleet is.	De begroting is geen verantwoordingsdocument voor toegekende subsidies. De jaarrekening is een verantwoordingsdocument. Het is prima om een totaalstelling van het aantal subsidies en subsidiebedrag in de jaarrekening te zetten. Echter het verantwoorden van iedere individuele subsidie draait in tegen het principe van de jaarrekening en de kaders die door de raad zijn meegegeven. Zie ook de opmerkingen bij aanbeveling 1, 2, 6. Het is dus een logische conclusie: de programmabegroting/jaarrekening biedt geen eenduidig en compleet beeld te geven van alle verstrekte subsidies. De planning en control cyclus kent een andere opzet. We verantwoorden in de jaarrekening al onze uitgaven, maar we verantwoorden hierin niet alle individuele subsidies. Er wordt gesteld dat het registratiesysteem niet wordt gebruikt. Echter het betreft hier het zaaksysteem Join. Dit zaaksysteem is pas in mei 2022 ingevoerd. Nog niet iedereen gebruikt dit zaaksysteem op de juiste wijze. Daardoor kunnen zaken (b.v. subsidieaanvragen) onder een verkeerd zaaktype worden afgehandeld waardoor deze zaken niet zichtbaar zijn indien er wordt gefilterd op subsidies.
Conclusie 2: **Verbinding tussen beleid(sdoelen) en subsidie instrumentarium is algemeen en weinig specifiek**	**Reactie** **Deze conclusie is juist.**
Voor de meerderheid van de subsidieregelingen is geconcludeerd om beleid en het subsidie-instrumentarium niet erkaar te verbinden. Hoewel een koppeling zichtbaar is, blijft deze vaak abstract en niet concreet. Dit wordt ten eerste duidelijk in de formulering van de gemeentelijke doelen voorzover opgenomen in regelingen en de ASV: deze zijn overwegend niet specifiek, wat het moeilijk maakt om te sturen op maatschappelijke effecten bij te subsidiëren activiteiten. De doelen zijn bevat opgesteld en missen een SMART-uitwerking in KPI's met concrete streefwaarden. Het gevolg is dat deze algemene doelen ook naar voren komen in de aanvragen en beschikkingen uit het casusonderzoek. Hoewel de link met de doelen veelal niet duidelijk is, worden in de beschikkingen vaak wel afspraken toegevoegd over uit te voeren activiteiten, de te realiseren prestaties en de besteding van de subsidies.	In het vorige rekenkameronderzoek (Ruimte gegeven en regie gehouden uit 2014) naar subsidies is aangegeven dat het verlaten van maatschappelijke effecten in doelen en KPI's geen meerwaarde had. De gemeente werkte toen met de systematiek van beleidsgestuurde contractfinanciering (bcf). Deze leidde tot een hoop onnodige administratieve last. Het concreteren van doelen die een direct causaal verband hebben met de beoogde maatschappelijke effecten zijn moeilijk SMART te maken en in KPI's te vangen. Dit is ook niet de oorzet van onze huidige manier van werken. De aanbeveling van het vorig rekenkameronderzoek was om veel meer op partnerschap in te zetten, wat we ook hebben gedaan en nog steeds doen.
Conclusie 3: **Er vindt geen (formele) evaluatie van subsidies, regelingen en verordeningen plaats**	**Reactie** **Deze conclusie is deels juist.**
De gemeente Sittard-Geleen heeft geen vaste planning voor het periodiek evalueren van subsidies, subsidieregelingen en de Algemene Subsidieverordening. Hoewel aangegeven wordt dat op enkele beleidsterreinen evaluaties/informele beoordelingen plaatsvinden, zijn hier nagenoeg geen concrete voorbeelden van ontvangen.	Elk jaar houden we een aantal subsidieregelingen tegen het licht. Zo worden elk jaar de Subsidieregeling vrijwilligersorganisaties en de Subsidieregeling professionele instellingen geëvalueerd en conform door het college vastgesteld. Hiervan zijn collegenota's en uit de subsidieregelingen zelf blijkt dat uit het jaartal dat aan de naam van de subsidieregeling is toegevoegd en de intrekking van de subsidieregeling van het jaar ervoor. Het betreft voornamelijk regelingen die focussen op gebieden waar jaarlijks veel ontwikkelingen plaatsvinden en daardoor aan veranderingen onderhevig zijn. Wanneer wijzigingen noodzakelijk zijn worden deze regelingen aangepast en conform d/d/v het college vastgesteld. Overige regelingen worden in de regel niet jaarlijks geëvalueerd maar doorlopend tijdens hun gebruik. Meestal vinden er binnen de gebieden waarop de regelingen toezien weinig ontwikkelingen plaats waardoor het niet noodzakelijk is om de regeling jaarlijks tegen het licht te houden. Mocht blijken dat wijzigingen nodig zijn dan worden ook deze regelingen aangepast en conform voorgelegd aan het college ter vaststelling. Niet iedere subsidieregeling behoeft een jaarlijkse evaluatie. Wat betreft de ASV geldt dat in de verordening zelf (artikel 22 ASV) is opgenomen dat deze één keer per vier jaar geëvalueerd zal worden. Aangezien de verordening uit 2020 stamt geldt dat de looptijd van vier jaren nog niet is verstreken. Evaluatie van de ASV dient nog plaats te vinden in 2025.

Conclusie 4: **Niet alle subsidieregels zijn objectief en makkelijk raadpleegbaar.**	**Reactie** **Deze conclusie is slechts ten dele juist.**
Uit het onderzoek blijkt dat niet alle subsidieregelingen raadpleegbaar zijn op de gemeentelijke website en dat de eenduidigheid en objectiviteit ook niet in alle regelingen even goed is gedaan is. Met objectief wordt bedoeld dat de regels voor vaststelling op zo een manier zijn beschreven dat deze niet multi-interpretabel zijn. De inwoner weet daardoor eenduidig op basis van welke criteria een vaststelling wordt gedaan, wat de ontvanger moet aanleveren en hoe het uiteindelijke subsidiebedrag wordt bepaald. Ook voor de subsidieverstrekker geldt dat deze aan de hand van de regels objectief, dus zonder multi-interpreteerbaarheid, kan bepalen of een subsidie verstrekt kan worden. Met transparant of makkelijk raadpleegbaar wordt bedoeld dat de inwoner van Sittard-Geleen weet, middels een toegankelijk toegang heeft tot een beschrijving dat en hoe gekomen wordt tot een vaststelling. Het is bijvoorbeeld wenselijk op de website van de gemeente en is vermeld in de toekenning van een subsidie.	De subsidieregelingen die gelden zijn raadpleegbaar op onze gemeentewebsite en natuurlijk op overheid.nl. Echter in de onderzoeksperiode (2023) is een aantal subsidiebeschikkingen gekomen die verstrekt zijn op basis van een daarna ingetrokken subsidieregeling. Zodra een subsidieregeling wordt ingetrokken, wordt deze ook van onze website gehaald omdat wij alleen maar nog geldende subsidieregelingen op onze website laten staan. Dit om geen verkeerde verwachtingen te wekken. Overigens wordt er gewerkt aan een nieuwe (externe) internetpagina voor de gemeente Sittard-Geleen. Bij deze nieuwe pagina wordt er onder meer aandacht besteed aan het verbeteren van de toegankelijkheid/begrijpelijkheid van de subsidie informatie. Het merendeel van de subsidieregelingen regelt de wijze van vaststelling van subsidies voor zover dit afwijkt van de standaardregels uit de ASV. Voor overige gevallen gelden, zoals ook meermaals in de ASV aangegeven, de regels van de ASV. Subsidievaststelling geschiedt overeenkomstig de vastgestelde regels en volgt daarbij ook hetgeen wettelijk is bepaald in de Algemene wet bestuursrecht (meer specifiek afdeling 4.2.5). Er is sprake van rolverdeling en verantwoording (bv. middels het aanleveren van gevraagde stukken zoals jaarrekeningen en begrotingen) waarbij gekeken wordt naar de werkelijke kosten/uitgevoerde activiteiten ten opzichte van de subsidieaanvraag en de subsidieverlening. Zowel in de ASV als de individuele subsidieregelingen staat duidelijk beschreven aan welke voorwaarden de subsidievaststelling is gebonden en welke verplichtingen de subsidieontvanger heeft (zoals bv. het aanleveren van welke stukken). Betreffende regels zijn openbaar beschikbaar en objectief toepasbaar. Bij vaststelling van subsidies wordt in de beschikking ook gemotiveerd hoe het bestuursorgaan (binnen de geldende regels) tot het betreffende besluit is gekomen.
Conclusie 5: **Werkwijzen in het subsidieverstrekkingsproces kennen verschillen per team en een (aanvullend) afwegingskader voor de keuze tussen subsidies en andere instrumenten ontbreekt.**	**Reactie** **Deze conclusie is ten dele onjuist.**
De werkwijze tussen de verschillende teams die subsidies verstrekken verschillen. Een inhoudelijk afwegingskader voor de keuze tussen subsidies en andere instrumenten is niet aangetroffen in het subsidie instrumentarium. Wel is in het handboek inkoop beschreven dat er onderscheid is tussen subsidie en inkoop. De beslissing om subsidies of inkoop te gebruiken wordt per beleidsterrein bepaald, net als de werkwijze.	Zoals aangegeven is door het onderzoek overgenomen is een afwegingskader opgenomen in het handboek inkoop dat door het college is vastgesteld. De conclusie over dit onderdeel klopt dan ook niet.
Conclusie 6: **De geïnterviewde raadsleden ervaren weinig sturingsmogelijkheden.**	**Reactie** **Deze conclusie is juist.**
De geïnterviewde raadsleden ervaren een gebrek aan informatie over subsidies en subsidiemogelijkheden. Dit wordt gestaafd door de voorgaande conclusies. Gebrek aan (*in*)zicht maakt het moeilijk om toezicht te houden op het instrument subsidies. Hierdoor ervaren zij weinig sturingsmogelijkheden. *De reguliere planning- en controlcyclus biedt* weinig inzicht in inhoud, financiën en het doelbereik van subsidies. De geïnterviewde raadsleden ervaren daardoor weinig grip op het instrument subsidies.	Nogmaals, de link naar de P&C cyclus is ons te snel gemaakt. Ja, we kunnen een overzicht van alle subsidies verstrekken, maar de verantwoording van alle subsidies hoort niet (per se) in een P&C cyclus thuis. In het jaarverslag/jaarrekening leggen we verantwoording af over de realisatie van onze doelen (jaarverslag) en baten en lasten (jaarrekening). De rapportages zijn gebaseerd op het uitzonderingsprincipe en in de kadernotitie/begroting leggen we de doelen, *kaders en beleid (inclusief middelen) voor de komende jaren vast.*

BESTUURLIJKE REACTIE PER AANBEVELING	
Aanbeveling 1 **Zorg voor een volledig, up-to-date en overzichtelijk openbaar subsidieregister met koppeling naar begrotingsprogramma's en onderliggende regelingen**	**Reactie** **Deze aanbeveling nemen we over ten aanzien van een up-to-date subsidieregister, niet ten aanzien van een koppeling daarin naar begrotingsprogramma's en onderliggende regelingen.**
Stel een eenduidig register op met een onderscheid per regeling, waarin verstrekte subsidies worden bijgehouden en koppel deze aan de beleidsprogramma's van de gemeente. Leg in dit register alle toegekende aanvragen vast, inclusief het jaar, de subsidieregeling, het beleidsthema of programma én de specifieke beleidsdoelen waaraan de subsidies bijdragen. Veel gemeenten beschikken over een dergelijk subsidieregister, bijvoorbeeld de gemeenten Den Haag en Arnhem. Hierdoor ontstaat een uniformere registratie van aangevraagde en toegekende subsidies en ontstaat een beter inzicht in het totaal van subsidiemogelijkheden). Hierdoor kan de raad ook beter worden geïnformeerd over de impact van de subsidies op de beleidsdoelen.	Wij gaan het subsidieregister actualiseren en bijhouden. De koppeling aan doelen en beleidsprogramma's in het subsidieregister is te intensief en daar zien we de meerwaarde niet van. Het subsidieregister moet bijdragen aan de interne behoefte van de organisatie en de verantwoording richting accountant. Niet als stuurmechanisme voor de raad. De koppeling tussen een subsidieregister en (SBV)programma's is mogelijk. Echter een directe koppeling met begrotingsdoelen (beleidsdoelen, cijfermatig, etc.) is intensief en onoverzichtelijk. Ook omdat een subsidie kan bijdragen aan meerdere doelen. De begroting gaat over het sturen op doelen en het samen nopakken van grote opgaven. De raad heeft het college van B&W als uitvoerend bestuur aangesteld om deze doelen samen met het ambtenarenapparaat te realiseren. Het delen van een lijst met alle subsidies (het subsidieregister) past niet in die gedachten en druist in tegen het beginsel van het dualisme. Het bestuur moet de bevoegdheid hebben om met de beleidsmiddelen die haar worden toegekend (lees de raad), de doelen die door de raad zijn vastgesteld te realiseren. In 2026 gaan wij aan de slag met de verbetering van een nieuwe opzet van de programmabegroting 2026 en verder. Deze zal met name resultaatgericht zijn en concreter worden in de formulering van doelen.
Aanbeveling 2 **Verstevig de wijze waarop subsidies in de planning- en controlcyclus transparant verankerd worden.**	**Reactie** **Deze aanbeveling nemen over voor subsidies die een direct relatie hebben met een doel in de p en c-cyclus en een substantiële invloed hebben.**
Zorg voor een transparante en aan beleidsprogramma's en –doelen gerelateerde weergave van voorgenomen subsidiebijdragen in de begroting en een transparante weergave van de daadwerkelijk verstrekte subsidies in de jaarrekening (incl. de afwijkingen). Door subsidies een plek te geven in de planning- en controlcyclus wordt het inzicht dat de raad heeft in dit instrument vergroot en kan de raad gemakkelijk haar controlerende taak in deze vervullen. *Deze aanbeveling richt zich op het college*	Zie de opmerking bij aanbeveling 1, en in 2026 zetten we een verdere stap in het opgavegericht werken en de inrichting van de begroting. Dat betekent dat de begroting 2026 – 2029 verder conform de aanbevelingen uit een eerder rekenkamerrapport wordt ingericht. Overzichtelijk, stuurbaar op de maatschappelijke doelen, en op meetbare en concrete resultaten. Het subsidiebeleid moet hierop aansluiten. Dit beleid wordt vervolgens door de raad en gelijk als uitvoerend kader voor het college. Daar waar specifieke subsidies een directe relatie hebben tot het realiseren van een doel en ze een dermate impact hebben dat ze het doel direct substantieel beïnvloeden, worden ze meegenomen in de begroting. Gezien de omvang en aard is het niet effectief om over alle subsidies in detail te rapporteren in de P&C cyclus.
Aanbeveling 3: Vertaal beleidsdoelen in alle subsidieregelingen naar concrete, inhoudelijke toetsingscriteria	**Reactie** **Deze aanbeveling nemen we niet over.**
Vertaal in elke subsidieregeling de beleidsdoelen van de gemeente naar concrete en inhoudelijke toetsingscriteria. Door deze doelen specifiek en meetbaar te formuleren kan beter bepaald worden of aanvragen bijdragen aan de gemeentelijke doelen en de beoogde maatschappelijke effecten. Dit verenkt de doeltreffendheid van het subsidiebeleid. In de regeling Stimuleringsregeling klimaatadaptatie 2022-2025 wordt bijvoorbeeld het doel van de regeling duidelijk beschreven. De regeling Subsidieregeling Professionele Instellingen 2023 is een voorbeeld van een regeling waar de doelen niet duidelijk worden beschreven. *Deze aanbeveling richt zich op het college*	Bij professionele instellingen omschrijven wij het wat en laten we het hoe aan de professionaliteit van de instelling. We evalueren dit in kwartaalgesprekken. Door de doelstellingen dicht te timmeren ontbreekt de ruimte om te sturen en bij te sturen. Naar aanleiding van het vorige rekenkameronderzoek zijn we afgestapt van de beleidsgestuurde contractfinanciering (bcf). Deze bevatte wel KPI's maar deze boden geen meerwaarde in relatie tot de doelen en zorgden voor een hoop administratieve last. In een enkel geval zal gekeken worden of meer concrete afspraken over het "hoe" gemaakt moeten worden.

Aanbeveling 4 **Zorg dat in elke stap van het subsidieproces de verbinding wordt gelegd met beleidsdoelen**	**Reactie** **Deze aanbeveling nemen we niet over.**
Zorg dat in elke fase van het subsidieproces een duidelijke verbinding wordt gelegd met de gemeentelijke doelen. Deze aanpak versterkt de doeltreffendheid van het subsidiebeleid. Dit kan als volgt: • Aanvraag: zorg dat bij de aanvraag subsidieaanvragers kennis hebben van de gemeentelijke doelen en expliciet aangeven hoe hun project aansluit bij welke gemeentelijke doelen. • Toetsing: stel op basis van de gemeentelijke doelen inhoudelijke criteria op (neem die ook op in de regeling, zie aanbeveling 2), op basis waarvan de gemeente de bijdrage van de aanvraag kunnen beoordelen. • Beschikking: vermeld bij toekenning of afwijzing van de aanvraag aan welke gemeentelijke doelen de subsidie bijdraagt en hoe daarop verantwoord moet worden. • Verantwoording: vraag aanvragers te verantwoorden hoe prestaties en/of activiteit(en) hebben bijgedragen aan de gemeentelijke doelen. • Vaststelling: evalueer bij de vaststelling van de verstrekte subsidie of de resultaten van prestaties en/of activiteit(en) hebben bijgedragen aan de gemeentelijke doelen. En leg dit vast in het vaststellingsbesluit. Voorbeelden van regelingen van de gemeente waar dit al wordt gedaan zijn onder andere de subsidieregeling Accommodatiebeleid 2019 en Monumenten en klein erfgoed Sittard-Geleen. De regelingen Vrijwilligersorganisaties 2023 en Subsidieregeling duurzame ondernemen Ambitieus MKB 2024-2025 zijn voorbeelden waar dit in mindere mate gebeurt. *Deze aanbeveling richt zich op het college*	Aanvraag: dit kan niet bij alle subsidies: voor vrijwilligerssubsidies zijn waarderingssubsidies Toetsing: *zie reactie op aanbeveling 2* Beschikking: dit kan niet bij alle subsidies: voor vrijwilligerssubsidies zijn waarderingssubsidies Verantwoording: subsidies minder dan € 50.000,- hoeven niet te verantwoorden Een aantal subsidies wordt conform de ASV meteen bij de invoering vastgesteld.
Aanbeveling 5 **Zorg voor een (planning voor) structurele evaluatie van alle subsidieregelingen en de ASV en deel deze met de raad**	**Reactie** **Deze aanbeveling nemen we over voor het evalueren van de ASV.**
Stel een aangepaste planning op die ervoor zorgt dat de subsidieverstrekking structureel wordt geëvalueerd. Ons advies is om te kiezen voor een jaarlijkse evaluatiecyclus waarbij per jaar een aantal specifieke regelingen worden geëvalueerd, in plaats van elke vier jaar een algemene evaluatie van de Algemene Subsidie Verordening (ASV). Dit stelt de gemeente in staat om stapsgewijs te werken, wat haalbaarder en effectiever is. Hen bovendien aandacht ervoor dat deze evaluaties niet alleen gericht zijn op de doelmatigheid van het proces van subsidieverstrekking, maar ook op de doeltreffendheid van de verstrekte subsidies. Hierdoor kan aandacht voor de vraag of subsidies nog steeds het meest passende instrument zijn voor het behalen van de gemeentelijke doelen. Dit kan eventueel leiden tot een omlijsting naar structurele subsidies of inkoop.	Wat betreft de structurele evaluatie van subsidieregelingen vindt dit reeds (gedeeltelijk) plaats. Verschillende subsidieregelingen worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig aangepast en nieuw vastgesteld door het college. Andere regelingen worden doorlopend in gebruik geëvalueerd en behoeven niet zo vaak een wijziging. De verantwoordelijkheid voor het vaststellen van subsidieregelingen ligt bij het college, de raad wordt in dat proces niet meegenomen. De evaluatieperiode van vier jaar voor de ASV is vastgesteld door de raad in de ASV (artikel 22 ASV), deze evaluatie dient nog plaats te vinden. Daarvoor zijn wij in afwachting van een nieuwe modeluvenbrdening van de VNG. De Subsidieregeling overwinnaren wordt evenmins in 2025 geëvalueerd. Overigens stelt de accountant ook op dossierniveau: Hij heeft geen onaanvaardbare risico's of uitgevoerd geconstateerd. Hier is een van de materiele processen van onze organisatie. Dat betekent dat het ook aandacht heeft vanuit de interne beheersing en dat procesbeschrijvingen e.d. aandacht krijgen. Dit geldt ook voor de interne controle.
Aanbeveling 6 **Stel als raad een klankbordgroep in die betrokken wordt bij de wijze van invulling van de aanbevelingen door het college.**	**Reactie** **Deze aanbeveling richt zich op de raad.**
De klankbordgroep heeft tot taak om het college te helpen om te komen tot concrete uitwerking van de aanbevelingen. Een tweede taak betreft het monitoren van de realisatie van de implementatie van de aanbevelingen, die aansluit bij de verwachtingen van de raad. Dit biedt het de raad de mogelijkheid om voortgelijk inzicht te krijgen of de uitvoering van de aanbevelingen leiden tot een versterking van het zicht en de sturing op subsidieverstrekking als instrument dat bijdraagt aan de realisatie van de gemeentelijke doelen.. *Deze aanbeveling richt zich op de gemeenteraad*	De raad stelt het subsidiebeleid vast. Dat zijn de kaders waarvan het college gebruiken is. Het is ons inziens aan de raad om dan ook bij het vaststellen van het subsidiebeleid te toetsen of de aanbevelingen voldoende zijn verwerkt. En niet tussentijds. Als de raad van mening is dat er extra zaken in het beleid verwerkt moeten worden, kan dat tijdens de behandeling van het subsidiebeleid (eventueel commissie B&V, en sowieso ronde, raad) worden aangegeven. Ons inziens heeft een klankbordgroep dan ook geen meerwaarde.

7. Nawoord

De insteek van ons nawoord als rekenkamer is altijd geweest om kort duiding te geven aan het bestuurlijk wederhoor. De beoordeling van onze aanbevelingen en de bestuurlijke reactie is immers aan de raad. Gezien de ontvangen bestuurlijke reactie voelen we ons deze maal helaas geroepen om uitgebreider in te gaan op de ontvangen bestuurlijke reactie.

Na het onderzoek inzake parkeerbeleid is dit het tweede onderzoek waarbij het college de in goed overleg overeengekomen termijnen eenzijdig naast zich neerlegt en in haar bestuurlijke reactie schermt met informatie die tijdens het onderzoek, noch bestuurlijk, noch ambtelijk naar voren is gekomen. Wij vinden het verder teleurstellend dat het college in haar bestuurlijke reactie een suggestieve kwalificering als 'defensieve houding' gebruikt voor de wijze waarop wij, in onze beleving gedegen, om zijn gegaan met het ontvangen ambtelijk wederhoor. Alle feitelijke en ter zake doende reacties zijn verwerkt. T.a.v. de niet/minder feitelijke opmerkingen is in onze reactie helder aangegeven waarom aanpassing niet nodig wordt geacht.

Inhoudelijk heeft het college gereageerd op de conclusies en aanbevelingen. In ons nawoord gaan wij zoals gezegd normaliter kort in op de reactie op onze aanbevelingen zodat de raad richting de besluitvorming concrete handvatten heeft. Echter, aangezien het college in haar reactie op de conclusies in onze ogen op onderdelen suggestieve en soms zelfs feitelijk onjuiste stellingen inneemt, voelen wij ons genoodzaakt om ook hierop in dit nawoord te verdiepen. Wij realiseren ons dat we hiermee het gevaar lopen enigszins in een 'wij vinden-zij vinden' discussie te komen, maar we voelen ons toch geroepen om dit te doen.

Ten aanzien van conclusie 1 en 6 onderschrijft het college deze conclusies om vervolgens in algemene zin in te gaan op de aard van P&C-documenten i.r.t. individuele subsidies. Het college lijkt de wenselijkheid van een transparante verbinding tussen subsidies en P&C niet te onderschrijven. Ook wordt voorbijgegaan aan de constatering dat door (in ieder geval de geïnterviewde) raadsleden, weinig zicht op subsidies en subsidiemogelijkheden wordt ervaren. Wij laten de beoordeling van het voorgaande aan de raad. Wel tekenen wij hierbij aan dat, in tegenstelling tot de indruk die het college wekt, deze verbinding niet persé op het niveau van individuele subsidies, maar op het niveau van regelingen gelegd kan worden (een praktijk die we bij andere gemeenten terug zien komen).

Ten aanzien van conclusie 2 onderschrijft het college deze conclusie en geeft aan dat

het vertalen van beoogde maatschappelijk effecten in smart termen, moeilijk is. Wij onderschrijven dat dit soms moeilijk kan zijn, echter naar onze mening ook zeer zeker de moeite waard. Wij laten de beoordeling van de wenselijkheid hiervan aan de raad.

Ten aanzien van conclusie 3 trekt het college deze deels in twijfel waarbij voorbeeldsgewijs geschermd wordt met collegenota's die evaluaties zouden omvatten. Dit roept bij ons vraagtekens op aangezien wij gedurende het gehele onderzoek, ondanks herhaaldelijke navraag, nagenoeg geen schriftelijke evaluaties hebben ontvangen. Dit laat onverlet dat mogelijk informeel periodiek subsidies, regelingen en verordeningen tegen het licht gehouden worden, dit kwalificeren wij echter niet als structureel en gedegen evalueren. Ten aanzien van de ASV stelt het college dat de regeling uit 2020 nog geen 4 jaar oud zou zijn. Dit bevreemdt ons, inmiddels zijn er immers ruim 4 jaar en 6 maanden voorbij sedert ingangsdatum (17-07-2020). Overigens hebben wij ook van de voorgaande ASV geen evaluatie mogen ontvangen. Wij staan op basis van de ontvangen informatie onverminderd achter de conclusie dat er in Sittard-Geleen niet of nauwelijks sprake is van (formele) evaluaties.

Ten aanzien van conclusie 4 stelt het college dat deze slechts ten dele juist zou zijn. Wij missen de onderbouwing hiervan. Anders dan dat de website inmiddels (uiteraard) actueler is. Wij denken in ons rapport deze conclusie gedegen onderbouwd te hebben en staan hier dan ook onverminderd achter. Hoewel informatie over subsidieregels beschikbaar is, blijkt uit gesprekken met subsidieontvangers dat deze regels niet altijd even toegankelijk zijn.

Ten aanzien van conclusie 5 stelt het college zich op het standpunt dat deze ten dele onjuist zou zijn en dat het handboek inkoop een inhoudelijk afwegingskader voor de keuze tussen subsidie en andere instrumenten zou bevatten. Het college stelt zelfs dat het onderzoek de stelling van het college zou ondersteunen. Ook dit bevreemdt ons zeer. De passage in het handboek inkoop waar het college aan lijkt te refereren luidt: " Het doel van "subsidies" is het leveren van een bijdrage aan gemeentelijke beleidsdoelen. Deze vind je terug in onze actuele programmabegroting. Je kunt bijvoorbeeld denken aan een subsidie voor culturele programmering (stichting De Domijnen – een professionele instelling), maar ook aan een subsidie voor het musiceren / bespelen van een instrument (de lokale harmonie of fanfare – een vrijwilligersorganisatie). We subsidiëren om resultaten te behalen – niet om instellingen of ondernemingen in stand te houden.
Subsidiëren is trouwens niet het enige instrument om gemeentelijke beleidsdoelen te bereiken. Een ander instrument is de opdrachtverlening. Omdat we iedere Euro maar één keer kunnen uitgeven, denken we goed na met welk instrument we de gemeentelijke beleidsdoelen het beste en snelste kunnen bereiken. Nog andere instrumenten zijn sponsoring en samenwerkingsovereenkomsten." Dit is

een beschrijvende passage die wij niet kunnen duiden als zijnde een inhoudelijk afwegingskader.
Wij staan achter de conclusie dat het ontbreekt aan een subsidiebeleidskader waarin op een heldere manier wordt aangegeven wanneer de gemeente Sittard-Geleen kiest voor een subsidie of een ander instrument.

Met betrekking tot de aanbevelingen zijn we verheugd dat het college n.a.v. de eerste aanbeveling werk gaat maken van een up-to-date subsidieregister. Het college geeft aan hierbij geen koppeling te willen maken met begrotingsprogramma's en de onderliggende regelingen. Wij vinden dit een gemiste kans, deze extra informatie leidt naar onze mening tot meer transparantie en maakt het subsidieregister nuttiger voor bijvoorbeeld de gemeenteraad en subsidieaanvragers door inzicht te geven in de inhoud (doelen) en middelen van subsidieregelingen. Zoals gezegd laten wij de beoordeling van onze aanbeveling aan de gemeenteraad.

Bij aanbeveling 2 maakt het college in haar reactie een onderscheid in subsidies die al dan niet een directe substantiële relatie hebben met doelen in de P&C-cyclus. Ten aanzien van het al dan niet bijdragen aan de doelen in de P&C, bevreemdt het ons dat er subsidies zouden zijn die niet bijdragen aan gemeentelijke doelen. Dat subsidies in aard en omvang van klein tot (heel) groot variëren onderkennen wij, dus op basis hiervan een onderscheid maken is te billijken. Een term als 'substantieel' vinden wij echter niet duidelijk genoeg, dit zou dan concreet gemaakt moeten worden.
Wij laten zoals bij aanbeveling 1 reeds gezegd de beoordeling van de wenselijkheid van verankering van subsidies in de P&C-cyclus aan de gemeenteraad.

Bij aanbeveling 3 en 4 geeft het college aan dat het (smart) vertalen van beleidsdoelen in subsidieregelingen en -processen, in haar ogen geen meerwaarde heeft. Wij onderschrijven dat dit soms moeilijk is, echter het is naar onze mening ook zeer zeker de moeite waard. Wij laten de beoordeling van de wenselijkheid hiervan aan de raad. De wens van het college voor flexibiliteit en niet 'dicht timmeren' kunnen wij overigens begrijpen. Wij denken echter dat een betere en 'smartere' verbinding tussen doelen en het instrument subsidies ook kan zonder gelijk alles 'dicht te timmeren'. Het ontbreken van concrete toetsingscriteria per regeling, gekoppeld aan gemeentelijke doelen, heeft het gevaar in zich dat het subsidieproces willekeurig wordt. Dit wordt niet aangeraden, zeker gezien de opgavegerichte inrichting van de programmabegroting in de toekomst. Specifiek aangaande aanbeveling 4, bevreemdt ons de reactie van het college dat bij waarderingssubsidies geen relatie met beleidsdoelen gelegd zou kunnen worden. Onze verwachting zou zijn dat een geldelijke 'waardering' haar oorsprong kent in een inhoudelijke waardering voor het bijdragen aan gemeentelijke beleidsdoelen.

Bij aanbeveling 5 geeft het college aan dat zij deze enkel overneemt voor de ASV. Dit

zouden wij een gemiste kans vinden. Het college geeft aan ook andere regelingen te evalueren, echter moeten wij concluderen dat hiervan, ondanks herhaaldelijke navraag, gedurende ons onderzoek niks aan schriftelijke informatie beschikbaar was. Een ordentelijke planning van evaluatie van regelingen en transparante vastlegging van deze evaluaties lijkt ons niet meer dan logisch. Waarbij wij nadrukkelijk adviseren om bij evaluaties verder te gaan dan enkel een rechtmatigheidstoets.

Ten aanzien van aanbeveling 6 beperkt het college zich tot de besluitvormende rol van de raad ten aanzien van de ASV. Onze aanbeveling strekt echter verder. Wij achten het wenselijk dat de raad ook betrokken wordt bij de invulling van de informatieverstrekking t.a.v. subsidies. Welke informatie acht de raad noodzakelijk om haar rol goed te kunnen vervullen.

Afsluitend zijn wij van mening dat het rapport voldoende aanleiding geeft voor een constructief raadsdebat waarin uw gemeenteraad in positie is om de wenselijkheid van onze aanbevelingen te beoordelen. Wij hopen dat het leidt tot een vruchtbare bespreking in uw gemeenteraad en een even vruchtbaar vervolgproces.